



RÁKÓCZI

Hírvivő



A RÁKÓCZI SZÖVETSÉG LAPJA



RÁKÓCZI INDULÓ, 2008

18. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM 2008. DECEMBER



„A te kezében van szívünk, Uram,
Dófd át szereteted nyílával,
Gyújtsd fel a lombhátat,
Vezesd vissza az eltévelyedetteket,
Világítsd meg a vakokat,
Lágyítsd meg a hajthatatlanokat,
Bátorítsd meg a habozókat,
Tanítsd a tudatlanokat,
Gyaporsítsd bennünk a hitet,
Gyújtsd föl a kölcsönös szeretet
lángját,
S újra és újra kérlek,
Add, hogy szereteted gyarapodjék,
Hogy az az isteni láng
Eméssze föl viszálykodásainkat.”



II. Rákóczi Ferenc

TARTALOM

„Népek Krisztusa, Magyarország” 2
A Padányi Bíró Márton, Veszprém érseke 3
Középiskolai ifjúsági szervezetek vezetőinek találkozója 3
Új ifjúsági és helyi szervezetek 3
Gloria Victis Kárpát-medencei 4
történelmi vetélkedő és ifjúsági találkozó 2008.
Gloria Victis 4
– 2008 Kárpát-medencei középiskolai történelmi vetélkedő 5
52 éve alapították meg a legendás MEFESZ-t 6
„Felvidéki séták” – 2008. ősz 7
Sárospataki Rákóczi-vetélkedő 7
Civil szervezetek a felvidéki magyar ifjúságért 8
A Rákóczi Szövetség felhívása a civil szervezetekhez és 8
magánszemélyekhez
Szolnoki élménybeszámoló egy felvidéki kirándulásról 8
A felvidéki beiratkozási ösztöndíj akció 9
2008. évi eredményei 9
Bábofai jubileum 10
Bábofaiak felvidéken 10
Az aradi vértanúkra emlékeztek Gyorslányban 10
Legyen május 6. Rákóczi-élelknapi! 11
Rákóczi kerekasztal Vágsellyén 11
Történelmi pályázat: Rákos mezén 11
Eleven hagyományok nyomában – élő történelemóra 11
Város és Vidéke Célalap-közzgyűlés 12
VIII. Cultura Nostra történelmi verseny 12
Beszámoló a Rákóczi Klub 2008. november 5-i klubnapjáról 12
Beszámoló az Esterházy-külföldi megnyitói ünnepségről 12
Szobor Esterházyak 12
A Rákócziak vándorlását Párizsban és környékén 13
Des Alleurs máriki, XIV. Lajos küldötte Rákóczihoz 14
Emile Pillias, II. Rákóczi Ferenc francia kutatója 15

IMPRESSZUM

RAKÓCZI HÍRVIVŐ

A Rákóczi Szövetség lapja
Megjelenik negyedévenként 1500 példányban
Postacím: 1027 Budapest, Szász Károly u. 1. IV. 1.
Telefon: 201-3067, 212-8891
Főszerkesztő:
dr. Koltay András
(e-mail: koltay@jak.ppke.hu)
Szerkesztőbizottság:
dr. Halzl József, dr. Vigh Károly, dr. Ugron Gáspár

Honlap: www.rakocziszovetsseg.org
E-mail: info@rakocziszovetsseg.hu

CUM DEO PRO PATRIA ET LIBERTATE

„Népek Krisztusa, Magyarország”

Magyar karácsonyok

Nekünk, magyaroknak sokszor nem adta meg a boldog és vidám karácsony. Az Örömhírre várva emlékeznünk kell a XX. század nagy nemzeti tragédiáira is. Ejszünk szót tehát néhány szomorú magyar karácsonyról, melyeken – elvégre a történelem mit sem törődött a Megváltó születésével – egy nemzet feszült föl a keresztjára. A megfeszített Jézus története így találkozik majd újra össze a miénkkel...

1918. december 24–26. A román hadsereg bevonul Kolozsvárra, a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság csapatai megszállják a Murakózt, a cseh-szlovák katonaság pedig elfoglalja Eperjesc. A történelmi Magyarország szétesik. „Valamikor hallani fogsz majd az életem egy fájdalmas csodájáról – arról, hogy akinek levágták a kezét és lábát, sokáig érzni még sajogni az ujjakat, amik nincsenek. Ha ezt hallod majd: Kolozsvár, és ezt: Erdély, és ezt: Kárpátok – meg fogod tudni, mire gondoltam.” (Karinthy Frigyes)

1944. december 24. Sopronkőhidán kivégzik Bajcsy-Zsilinszky Endrét és ellenálló társait. A politikus és újságíró Bajcsy-Zsilinszky az 1930-as évektől kezdve fokozatosan jut el a demokrácia ellenzéki, németellenes, antifasiszta meggyőződésig. 1944-ben a fegyveres ellenállási mozgalom vezetésére alakult Magyar Nemzeti Felkelés Felszabaddtő Bizottságának elnöke. A nyilasok elfogták és kivégezték.

1948. december 23. A belügyi szervek hűtlenség, a köztársaság megdöntésére irányuló bűncselekmény, kétkedés és valuczérkedés vádjával letartóztatják Mindszenty József hercegprímást. Mindszenty 1945-48 között szembefelállt a diktatórikus törekvésekkel. Vezérelte a lelt a vallás szabadságért és az egyház működési szabadságáért küzdő, a nemzeti függetlenséghez ragaszkodó erőket. A Budapesti Népbíróságon zajlott koncepciós per során Mindszentyt 1949. február 8-án életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélték. A magyar katolikus egyház negyed századig vezető nélkül maradt.

1951. december 21. Leleplezik a Sztálin-szobrot a Felvonulási téren. A lerombolt Regium Marianum templom egykori helyétől nem messze álló monstrum, Mikus Sándor alkotása. V. Száván 72. születésnapja alkalmából készült. A diktatúra nyomozó jelképe mindössze öt évig állhatott a helyén.

1956. december 8. A salgótarjánai tüntetésen a karhatalom sortűzet ad le a tüntetőkre. Körülbelül nyolcvan ember halt meg.

„Mondó el, mert ez a világ csodája / Egy szegény nép karácsonyfája / A csendes éjben égni kezdett / És sokan vetnek most keresztet / Földrészek népe nézi, nézi / Egyik érti, másik nem érti / Fejük csóválják, sok ez, soknak / Imádkoznak vagy iszonyodnak / Mert más lóg a fán, nem cukorkák / Népek Krisztusa, Magyarország.” [Márai Sándor]

1989. december 21. Budapesten gyászménet vonul a román nagykövetéség elé, a romániai megmozdulások áldozataira emlékezve.

December 15-én tüntetések kezdődtek Temesváron a fennálló Ceausescu-rendszer ellen. A tüntetések többször fegyveres összetűzésbe csaptak át. Tőkés László reformmárcus lelkész elhárították. Temesvár példáját követve 21-étől más városokban is felkelések törtek ki. A diktátor végérvényesen megbukott, de az erdélyi magyarság sorsa mindmáig nem rendeződött megnyugtató módon.

Boldog karácsonyt mindenkinek!

Koltay András (főszerkesztő)

[A címlapon Hollósy Simon Rákóczi Induló című festménye látható.]

Padányi Bíró Márton, Veszprém érseke Az Ige testté lőn



Az Ige testté lőn. Kicsoda ez az Ige? Nem más, hanem az az Ige, aki kezdetben vala, az Istentől született mindenható örök Isten, menynek, földnek alkotója, az egész világnak örökös ura, sőt királyoknak királya, uralkodóknak uralkodója. Felkiált Szent Bernárd: Oh Istennek csudálatos Irgalmassága, könyörületessége! Az Ige testté, az Isten földde, a fázéas sárrá lőtt, és az élet balfában öltözött. A test nélkül való megtestesül, az Ige húsosodik, vastagodik, a láthatatlan láttatik, az illetetlen illetterik, tapogattatik, az idő nélkül való idősödik, az Istennek fia ember fivá változik, az isteni természet mindazáltal isteni fölség és méltóság, valamint a testesülés előtt, úgy a testesüléskor is minden sérelem, minden változás és fogyatkozás nélkül az ő Isteni fölségében épen megmarad...

Az Ige testté lőn. Azt tanítják a bölcsek, hogy az egész élő állatok teste között nincs oly veszendő, nyomorult, erőtlen és oly számtalan nyavalyák, faldalmak és nyomorúságok alá vetett, és az ellenkező vágyódások s kívánságok által megvesztegetett, romlott test, mint az ember teste, mégis, oh csudálatos méltóság! az az örök Ige, az a mindenható, véghetetlen Isteni fölség ilyen emberi testté lőtt. Nincsen, nem is lehet fölségeseb, mint az Isten, de ellenben semmi e világon nincs oly gaz, oly hűvén és átváló, mint az a sár, amelyből formáltaott az ember; ehhez képest nincsen nagyobb ellenkező két dolog, mint az Isten és a bűnös ember; de már az isteni személyben öszvekapcsolatván az istenség az emberséggel, semmi e világon nincsen oly erősen öszvefogalva, mint ez a két természet, az Isten és az ember. [...]

Az Ige testté lőn. Ezt pedig nem azért cselekedte, mintna az emberi természetben valamely kedvesség s kellemetesség lőtt, és ezáltal az Istennek megtestesült és keve tölt volna, hanem egyedül miérrettünk, bűnös emberekért és a mi üdvösségünkért. Oh Istennek ingyen való nagy jóvoltal! Ugyanis azt mondja Szent Anselmus: Minémű kedvesség lehet már ennél nagyobb? Vagy csak gondolni is lehet-e már ennél nagyobb irgalmaságot? Iné, az örök kárhozatra vezetett s magát meg nem szabadított nyomorult embernek azt mondja az Atya Isten: Ihol, te nyomorult ember, néked adom az én egyetlen egy fiamot, vedd, és add magadért. A Fiú pedig azt mondta: Ihol vagyok, végy magadnak engemet, és énrajtam az örögdőtől válsd ki, és pozolból szabadítsd ki lelkeket.

Középiskolai ifjúsági szervezetek vezetőinek találkozója

A középiskolai ifjúsági szervezetek vezetőinek találkozója Ifjúsági szervezetek számára második alkalommal rendezte meg a Rákóczi Szövetség 2008. november 28-30. között. A rendezvényen 25 középiskola 52 diákja és tanára vett részt Budapesten, a Rubin Wellness és Conference Hotelben. A vezetőképző témája az „érték és ifjúság” gondolata köré szerveződött, és egyben azt a célt szolgálta, hogy az egyes szervezetek vezetői megismerjék egymást, valamint, hogy elősegítse a szervezetek aktivitását és hatékonyságát, egy jó hangulatú, tartalmas együttléti keretben.

A hévégi rendezvény péntek este Konrad SutarSKI lengyel költő és filmrendező előadásával vette kezdetét, amelyet a Katyn-i tragédiáról készült dokumentumfilmjének levetítése követett. A rendező előadás és dokumentumfilm után Andzej Wajda Katyn című mozifilmje került levetítésre.

A rendezvény másnapján a Rákóczi Szövetség elnöke és titkára, Halzl József és Ugron Gáspár köszöntötték a résztvevőket, ismertetve Súlyom László köztársasági elnök köszöntőlevelét. Halzl József előadásában az ifjúság küldetéséről és az értékkövető magatartás lényegéről mondta el megragadó gondolatokat. Ugron Gáspár a Rákóczi Szövetség Ifjúságközpontú tevékenységéről, valamint a Nemzeti Civil Alapprogram működéséről beszélt. A Szövetség vezetőinek előadását a képviselt ifjúsági szervezetek rövid bemutatása követte.

A nap további részében Morvai Levente pályázati és civil szabálytört tartott előadást, majd Borósnai Gábor újságíró, volt kormánybiztos osztotta meg gondolatait a hallgatósággal a média és az erkölcsi kérdéseiről. Az előadások sorát Rókusalvy Pál pszichológus, professzor folytatta, aki az érték és az ifjúság témájáról tartott nagy ívű összefoglaló előadást. A nap záró előadását Pálffy István híradós tartotta, aki a média befolyásoló módszereiről, a hírek és a tények, illetve az igazság és a hiánosság kérdésköréről beszélt.

Az esti program részeként a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Középiskola és Gimnázium diákjai Bach-, illetve Mozart-művek előadásával nyugtázták le a hallgatóságot. Az este hátralévő részében a rendezvény vendégei a szálloda wellness szolgáltatásait vehették igénybe.

A rendezvény harmadik, és egyben utolsó napjának délelőttjén Jeszenszky Géza volt külügyminiszter nyitott áttekintést Magyarország szomszédai kapcsolatairól, azok történelmi előzményeiről és a határon túli magyar közösségek iránti felelősségünkről. Előadását Kisida Elek orvosprofesszor folytatta az emberi küldetés felismeréséről, az egyénként és közösségként való megfelelés lényegéről. A rendezvényt Halzl József útravalóként Széchenyi István gondolataival zárta.

Csáky Csongor

Új ifjúsági és helyi szervezetek

Lapunk legutóbbi közlése óta a Rákóczi Szövetség helyi szervezeteinek száma 232-re emelkedett, tagjainak száma pedig elérte a 10.746 főt.

A Rákóczi Szövetség miskolci középiskolai szervezetélnél 2008. október 9-én Halzl József elnök Csáky Csongor társaságában tett látogatást, azzal a céllal, hogy az egyes iskolai szervezetek tagságát megújítsák, és a kapcsolatokat szorosabbra fűzzék. A látogatás alkalmával a Kós Károly Építőipari Szakközépiskola, a Fráter György Katolikus Gimnázium, a Fényl Gyula Jezsuita Gimnázium és az Avasi Gimnázium diákjaival és tanáraival találkozott.

A budapesti Márton Áron Szakkollégiumban működő Rákóczi szervezet 2008. október 14-én tartott tisztújító-tagtoborzó összejövetelt. Az eseményen a Szövetséget Halzl József elnök, Ambrus Sándor és Csáky Csongor képviselték. Az összejövetelt az Intézmény Igazgatója Fejes István nyitotta meg, majd Szász Eszter, Barabás Szabolcs és Esztény István személyében új elnökséget választottak.

A veszprémi Padányi Márton Gimnázium 2008. október 16-án Halzl József elnök és Csáky Csongor látogatott el. A látogatás alkalmával Kálmán Szőke Katalin igazgatónővel, és több tanárral ismertették a szövetség ifjúsági tevékenységét. Az iskolai szervezet 2008. október 18-án egy iskolai ünnepséggel összekötve 22 fővel alakult meg.

A pozsonyi magyar orvoshallgatók 2008. november 12-én Bábó Zsuzsanna szervezésében tartottak összejövetelt, azzal a céllal, hogy újjászervezzék a magyar orvos klubot. Az eseményen jelen volt a Diákhalózat alelnöke Velebný Csilla, a József Attila Ifjúsági Klub elnöke Vígás Zoltán, valamint a Rákóczi Szövetség képviselőjében Csáky Csongor. A 23 résztvevő az orvos klub újjáalakítása

mellett döntött, valamint úgy határoztak, hogy egyben csatlakoznak a Rákóczi Szövetség szervezeté közé is.

A Temesvári Diákszervezet meghívására 2008. november 20-án a Rákóczi Szövetség képviselőjében Kiss Péter és Csáky Csongor részt vett a temesvári Nyugati Egyetemen megtartott összejövetelen, ahol a város magyar egyetemistái és a Bartók Béla Elméleti Liceum diákjai gyűltek össze. A jelenlévők közül 27-en döntöttek a Szövetséghez való csatlakozás mellett, majd háromfős elnökséget választottak Tifán Csaba vezetésével.

A Károli Gáspár Református Egyetem Jogtudományi karán 2008. november 25-én alakult meg a Rákóczi Szövetség szervezete Ősi Barnabás vezetésével. A szervezet létrehozásának előkészítésében és népszerűsítésében Bod Péter Ákos egyetemi tanár és Vértessy László egyetemi oktató nyújtott segítséget. A szervezet létrehozása ügyében Halzl József elnök és Csáky Csongor járt az egyetemen.

A kiskvárdai helyi szervezet 2008. december 4-én tartotta éves taggyűlését és ezzel összekötve alakulásának 40. évfordulóját. A gyűlésen a szervezet több mint 40 tagja gyűlt össze, köztük több középiskolai tanár és diák. Eddig 18 tanár és diák csatlakozott a Rákóczi Szövetséghez. A gyűlést Krievczky Béla, a szervezet elnöke és Borus Sándor a szervezet titkára vezette. A Szövetség központját Somorjai Dörfléin Richárd és Csáky Csongor képviselték. A kiskvárdai Rákóczi szervezet díjat idén Lengyel Szabolcsnak adtak át, a helyi közösség, a hagyományápolás és a szervezet munkájában kifejtett tevékenységéért.

Rövid Éva

Gloria Victis Kárpát-medencei történelmi vetélkedő és ifjúsági találkozó 2008.

A Gloria Victis a Rákóczi Szövetség tizenhat éves múltra visszatekintő rendezvénysorozata, mely három fő programból, a Kárpát-medencei középiskolák történelmi vetélkedőből, a határon túli főiskolások-egyetemisták találkozásából, valamint az október 22-i megemlékezésből áll. A rendezvénysorozat az 1956-os forradalom emlékének adózik, ezért megrendezésre minden évben október 21-23-án kerül sor. A rendezvénysorozat az egyik legnagyobb szabású magyarországi találkozó a Kárpát-medencei magyar fiatalság számára. A háromnapos találkozón valamennyi szomszédos országból vendégül látunk magyar középiskolásokat és főiskolásokat, egyetemistákat. Ebben az évben összesen 457 fő főiskolás és egyetemistát és az egy napra érkező középiskolásokkal együtt 422 fő középiskolást láttunk vendégül.

A főiskolás találkozó
A Gloria Victis Ifjúsági Találkozóra a határon túli magyar diákszervezeteken és a Rákóczi Szövetség határon túli helyi szervezetein keresztül kapnak meghívást a főiskolás és egyetemista fiatalok. Az egyes szervezetek meghatározott létszámú résztvevőt delegálhatnak a rendezvényre. Október 21-én érkeztek a fiatalok Budapestre, ahol 3 különböző hotelben elfoglalták szálláshelyeiket. Idén a Hotel Bentában a középiskolások meghívottak kaptak helyet, míg a Hotel Grill Juniorban az erdélyi meghívottak, a Hotel Touringban pedig a vajdasági, kárpátaljai, felvidéki meghívottak foglaltak el szálláshelyeiket. Az egyes szálláshelyeken szervezőgárda regisztrálta és informálta a résztvevőket. A tavalyi év pozitív tapasztalatai alapján idén is a Műegyetem Stoczek Menzáján biztosítottuk a fiatalok étkeztetését. A résztvevők Budapestben belüli utaztatását a hagyományokhoz híven a Volánbusz Közlekedési Rt. közreműködésével oldottuk meg, míg az egyes határon túli régiókból meghívottak foglaltak el szálláshelyeiket. Az egyes szálláshelyeken szervezőgárda regisztrálta és informálta a résztvevőket. A tavalyi év pozitív tapasztalatai alapján idén is a Műegyetem Stoczek Menzáján biztosítottuk a fiatalok étkeztetését.



[1956]

A középiskolák történelmi vetélkedő minden évben tavasszal kerül meghirdetésre. A háromfordulós verseny első – írásbeli fordulóját – után a legjobb három csapat (magyarországi és határon túli egyaránt) és kísérőtanárai kapnak meghívást a budapesti döntőre, ebben az évben a legjobb hetvenegy csapatot láttuk vendégül lát az október 22-én megírt elődöntő eredményei alapján kiválasztásra kerül az első tíz csapat, melyek október 23-án, szóbeli döntő során vetélkednek egymással a végső sorrendért. A csapatok közül az első öt jutalomdíjat vesz részt a Kárpát-medence valamelyik régiójában. Az idei Gloria Victis Történelmi Vetélkedő győztesei 2009 tavaszán Prágába utaznak.

A határon túli egyetemisták és főiskolások találkozására minden reprezentatív hallgatói (ifjúsági) szervezet mellett meghívást kapnak a Rákóczi Szövetség határon túli helyi szervezetei által delegált fiatalok is. A fiataloknak '56-ról szóló filmvetítéseket és közéleti témájú előadásokat szerveztünk.

A program részét képezik az október 22-i rendezvények; a Műegyetem Aulájában megrendezésre kerülő ünnepség, a Bem téri koszorúzás ünnepség (a Műegyetem részt a Műegyetem 1956 Alapítvánnyal és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel közösen szervezzük). Sólyom László köztársasági elnök megisztelek jelenlétével és felszólalásával a Műegyetem Központi épületének aulájában tartandó ünnepséget. A Rákóczi Szövetség az összes résztvevő számára ingyenesen biztosította és megszervezte a Budapestre és visszafele történő utazást, a programokat, a szállást, étkezést, és a programok helyszínéi közötti szállásokat.

A Rákóczi Szövetség az összes résztvevő számára ingyenesen biztosította és megszervezte a Budapestre és visszafele történő utazást, a programokat, a szállást, étkezést, és a programok helyszínéi közötti szállásokat.

Az 1956-os ünnepségsorozat
Az október 22-i ünnepségsorozat nyilvánvalóan az ifjúsági találkozó leglátványosabb, de egyértelműen legfontosabb része is. 1956-ban az egyetemista fiatalok éppen ezen a napon indultak el a Műegyetem diákgyűléssel a forradalmat,

másnap éppen ugyanezen az útvonalon vonultak fel fátylas menetükkel a Bem szoborhoz. A Gloria Victis Kárpát-medencei Történelmi Vetélkedő és Ifjúsági Találkozó célja, hogy ezt a hagyományos útvonalat és ezeket a forradalmi eseményeket elevenítse fel a mai fiatalokban, közülük is külön kiemelve a határon túli ifjúságot, akik valószínű, hogy az iskolában nem kaptak teljes értékű tájékoztatást az 1956-os eseményekről. Ezért is különösen fontos érezni a mai fiatalsággal, hogy 1956. október 22-én döntő szerepet játszott az események alakulásában az ifjúság.

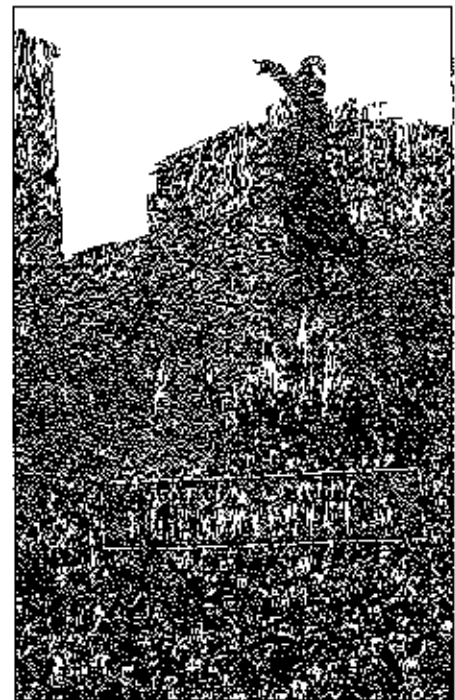
Az ünnepségsorozat 3 fő részből tevődött össze:
- A Műegyetem központi épületében megrendezett ünnepség
- Fátylas felvonulás a Műegyetemről a Bem térig
- Bem téri koszorúzás ünnepség

A Műegyetem Ünnepség
Az ünnepség – melyet a Műegyetem 1956 Alapítvány, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a Rákóczi Szövetség közös szervezésében valósult meg – délután 15.30 perckor a Himnusz elneklésével, majd Péceli Gábor rektor köszöntőjével vette kezdetét. Ezek után Sólyom László, köztársasági elnök megtartotta ünnepi beszédét, majd Erdélyi Tímeától meghallgathattuk Málra Sándor: Mennyből az angyal című versét.

A Műegyetem 1956 Alapítvány üdvözlét Hajtó Ördön adta át az egybegyűlteknak, majd Varga Miklóstól hallgathatták meg a Himnusz-tördelést.

A Hősök Halottak Emléktábla megkoszorúzásán segítséget nyújtott a Boróka Táncegyüttes, illetve a Műegyetem 1956 Alapítvány még kért a Rákóczi Szövetségtől 6 fő segítőt az ültetéshez.

Az ünnepségen üdvözölte még az EHK elnöke Boják Anóris is az ünnepi közönséget, illetve Zachar Pál határon túli fiatal, a pozsonyi diákklubot elnöke.



[1956]



[2008]

Fátylas felvonulás
A fátylas felvonulás megszervezése hagyományosan a Rákóczi Szövetség feladata. A menet 16 óra 30 perckor indul útnak, élén a Műegyetem 1956 Alapítvány nagy koszorújával. A menetben többen részt vettek azok közül is, akik 50 évvel ezelőtt is részesei voltak a felvonulásnak, az ifjúságot elsősorban a Rákóczi Szövetség által meghívott fiatalok képviselték.

A felvonulás hagyományos útvonala – Műegyetem – Döbrentei tér – Várkert rakpart – Ybl Miklós tér – Lánchíd utca – Clark Ádám tér – Fő utca – Jégverem utca – Bem rakpart – Bem József tér – Idén némileg módosult, a Gellért téri 4-es méter építési munkálat miatt. A kis kerület lezámítva azonban a menetet a hagyományos, a történelmi valóságnak megfelelő útvonalon haladt. (A Bem téren 1956-ban a Műegyetemisták Lengyelországgal felezték ki szolidaritásukat, ennek emlékére szolgál a fátylas felvonulás). A felvonulás résztvevői számára hagyományosan ingyenes zászlokat és a fátylakat osztunk ki.

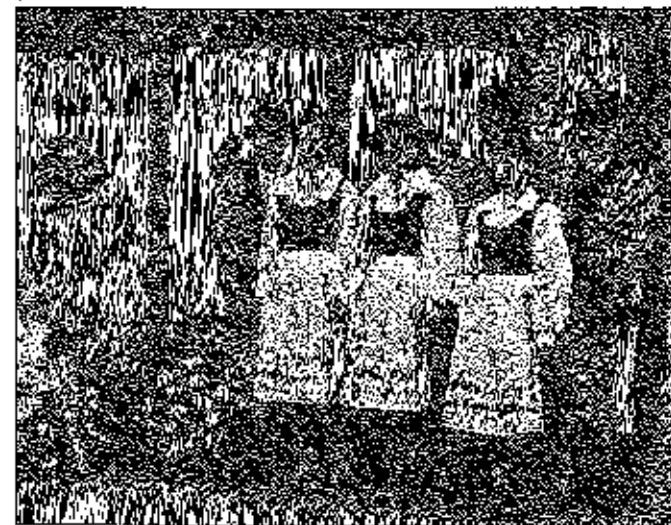
Bem téri koszorúzás ünnepség
A Rákóczi Szövetség október 22-i Gloria Victis ünnepségsorozatának záró rendezvénye a Bem téri koszorúzás ünnepség, melyre minden évben a Műegyetemről érkező látványos fátylas felvonulást követően kerül sor.

A Bem téren idén 1000 fős ünnepi közönség gyűlt össze, amely az ünnepségre meghívott somorjai Híd Vegyeskar tagjaival együtt a Himnusz elneklésével nyitotta meg az ünnepi programot. A Himnusz elhangzása után Ugron Gáspár, a Rákóczi Szövetség főtájkára köszöntötte az egybegyűlteket. A köszöntő után az ünnepi közönség Halmos László:

Ezt követően kezdetét vette a koszorúzás, melyet megisztelek jelenlétével az egyes magyarországi és határon túli magyar pártok, magyarországi és határon túli magyar szervezetek, intézmények, diákszervezetek, hallgatói önkormányzatok, középiskolák, illetve a Rákóczi Szövetség helyi szervezeteinek és Ifjúsági helyi szervezeteinek képviselői. A koszorúkat a székelyudvarhelyi Boróka Táncegyüttes látványos népviseletbe öltözött tagjai helyezték el a Bem szobor talpzatánál. Az ünnepi tömeg a Szózat elneklésével zárta az 1956-os forradalom Bem téri megemlékezését.

Kovács Bernadett

Ünnepi alkalmakra című négyesjátékát hallgathatta meg a Híd Vegyeskar gyönyörű előadásában. Ezt követően Jókai Anna, Kossuth díjas író köszöntötte az ünnepelőket. Az ünnepi program Gúseppé Verdi: Nabucco című operájából a Babilóniában selymölők és Antonín Dvorak: Új világ című szimfóniájának részletével folytatódott. Az ünnepi közönséget a határon túliak nevében Kátóna Tibor nagyváradi fiatal köszöntötte, majd az egybegyűlteket Wass Albert: Üzenet haza című versét hallgathatták Jónás Csaba, gútal színigényvendék előadásában.



[2008]

Gloria Victis – 2008 Kárpát-medencei középiskolai történelmi vetélkedő

A Rákóczi Szövetség Gloria Victis elnevezésű Kárpát-medencei középiskolai történelmi vetélkedője idén 13. alkalommal került meghirdetésre *A Hunyadiak kora és a magyarországi reneszánsz* címmel. A három fordulóval álló vetélkedő márciusi meghirdetését követően, az iskola tanév végéig (28) középiskola háromfős csapata jelentkezett, beküldve feladatlapját és esszéjét.

A beküldött feladatlapok kiértékelését követően szeptember 12-én vált nyilvánossá az eredmény, melynek alapján a legeredményesebb 71 helyezett (pontazonosság miatt) kapott meghívást. A meghívottakat tartalmazó listában 46 anyaországi, 16 felvidéki, 5 erdélyi, 2 kárpátaljai és 2 délvidéki háromfős csapat szerepelt.

A vetélkedő október 22-i írásbeli és október 23-i szóbeli fordulójának is a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem biztosította a helyszínt. Az írásbeli forduló alapján október 23-



a reggel a legjobban szereplő 10 csapat diákjai foglalhattak helyet a zsűri előtt. A szóbeli vetélkedő közönségét a szóbeli döntőbe be nem került népes diák és tanár sereg alkotta.

Az ígynyes szóbeli feladatok alapján alakult ki a vetélkedő végső sorrendje. C. Tóth Norbert, a zsűri elnöke összefoglaló megállapításában a diákok magas színvonalú tudásáról számolt be, majd ismertette az első 10 helyezett sorrendjét (ld. a mellékelt táblázaton).

Az első öt helyezett csapat egy prágai kirándulást nyert, illetve valamennyi meghívott könyvtalomban részesült. Az öttagú zsűriben helyet foglalt B. Szabó János, C. Tóth Norbert, Kuli János, Négyesi Lajos és Schmidtmayer Richárd.

A vetélkedő eredményhirdetésével összekötve került átadásra, a zuglói Rákos mezeje Rákóczi szervezete és a Pofosz közösen kiírt irodalmi és történelmi pályázatának díjai. A pályázaton Kárpát-medencei egyetemisták és középiskolások vettek részt.

Rövid Éva

Iskola	Város	Tanár	Diák	Diák	Diák
1. József Attila Gimnázium	Magló	Budalné Koczér Csilla	Apró Franciska	Csapó Fanni	Faragó Dávid
2. József Attila Gimnázium	Ózd	Sáfrány Irma	Fátyla Bernadett	Kovács Beáta	Tengely Veronika
3. Tancsics Mihály Gimnázium	Kaposvár	Szabó Gabriella	Illés Richárd	Molnár Borbálm	Kuruc Ádám
4. Avasi Gimnázium	Miskolc	Nyíri Zoltán	Barta Fruzsina	Belicza György	Mile Balázs
5. Madách Imre Magyar Tannyelvű Gimnázium	Somorja	Kovács László	Kovács Balázs	Matus György	Pokstaller Tamás
6. Vajda Péter Gimnázium	Szarvas	Molnár Béla	Darida Katalin	Kovács Mátyas	Szalóc Balázs
7. Piarista Gimnázium	Budapest	Peňartz Tamás	Horváth András	Oelberg Otto	Szabó Balázs
8. Batthyány Kázmér Gimnázium	Szigetszentmiklós	Getencsémé Szarka Mária	Kenesei Mária	Sándor Anna	Bodzán Réka
9. Batthyány Kázmér Gimnázium	Szigetszentmiklós	Getencsémé Szarka Mária	Zeke Angóla	Hajdó Lili	Bartos Ágnes
10. Árpád Gimnázium	Tatabánya	Dr. Ládai Tamásné	Heczmann Adrienn	Kovács Blanka	Szentimlai Klaudiva

52 éve alapították meg a legendás MEFESZ-t

„Bár zori a harc, megéri a világ.
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadelvű diák.”
(Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba)

Kikről írjon egy, a Kárpát-medencei fiatalok is megélték az '56-os forradalom és szabadságharc kapcsán? A diákokról. A „szent suhancok”-ról!

Mikor és hol kezdődött? A háború után – 1945-ben – alakult meg az első MEFESZ (Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egyesülete). 1944-től a sztálini Szovjetunió vezetői tudatosan építették fel a Vörös Hadsereg által megszállt térségben a szovjetmintájú totális diktatúrát. '50-ben a MEFESZ ellehetetlenült. Az állampárt, azaz az MDP felfoszlatta, egyúttal létrehozta a Dolgozó Ifjúság Szövetségét, a DISZ-t.

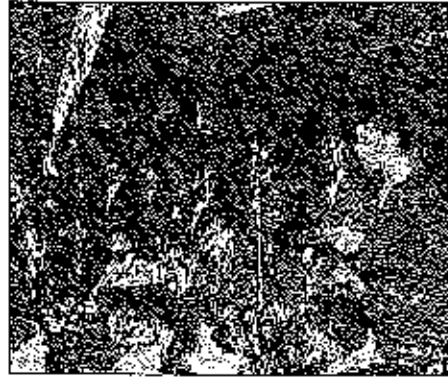
1956 tavaszán enyhülés volt érzhető. A belátkozást követően megkezdődött a mozgó-lódás Szegeden a diákok között. Az '56-os Pilvax a szegedi Diákklub volt. A diákok mondták ki először, egymás közt, szűk körben, amit mások nem mertek, ez volt a szikra – elégük lett, valahogy így: utáltuk azt, hogy az oktatóinkon láttuk, hogy nem szabadon beszélnek!

1956. október 16-án, Szegeden, az Audittorium Maximumban összegyűltek a szegedi diákok, abban az előadóban, ahol Radnóti Miklós bölcsészettudományokat hallgatót. A gyűlést a DISZ hívta össze – de a tömeg, a csúf megélt előadó láttán elfogyott a DISZ képviselőinek bátorisága. A bölcsész- és joghallgatók vették át az irányítást, Lejtényi András és Tóth Imre, a gyűlést Kiss Tamás vezette le. A diákok elhatározták, hogy az állampárt ifjúsági- és diákszervezetétől, a DISZ-től független, önálló, demokratikusan szerveződő és működő diákszervezetet hoznak létre. Az új diákszervezetet a szegedi diákok Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségének, azaz MEFESZ-nek nevezték el. A diákok megállapodtak abban, hogy 20-án ismét összegyűlnek, elfogadják a MEFESZ szervezeti- és működési szabályzatát. A gyűlést ez követően politikai tömeggyűléssé alakult át. Ez a nap – október 16. – a Hallgatói Önkormányzatlás és az Egyetemi Autonomia napja ma is! 1956. október 17. és 19. között a diákok karonként megtartották gyűléseiket és megválasztották képviselőiket.

Szociális János akadémikus, egyetemi tanár beszámolója szerint: „...Budapestén az MDP Politikai Bizottsága is megvitatta a szegedi helyzetet, és a megoldás kidolgozására Marosán Györgyöt akarták Szegedre elküldeni. Ő azonban erre csak akkor vállalkozott volna, hogyha felhatalmazást kap tüzparancsra. Gerő Ernő távollétében Ács Lajos, az MDP központi vezetőségének titkára nem járult hozzá a tüzparancs engedélyezéséhez [...]”.

Romsics Ignác összegyűjtötte és csoportosította a diákok követeléseit: „[...] A külpolitikával foglalkozók elsősorban a szovjet-magyar kapcsolatok új, kölcsönös alapokra helyezését, s ezen belül a külkereskedelmi szerződésnek nyilvánosságra hozatalát, valamint a Pécs mellett feltárt urániumérces világplaci értékesítését kívánták. Emellett érintették a

Jugoszláv-magyar kapcsolatok normalizálásának szükségességét, s mindenképp – az első pontban – azt, hogy a szovjet csapatok vonuljanak ki Magyarországról. [...] A legtöbb kívánság az ország politikai rendszerének megújítására vonatkozott. A diákok új kormányt akartak Nagy Imre vezetésével, s mielőbbi választásokat általános, általános és egyenlő választójog alapján, több párt részvételével. A sajtó-, a szólás- és a vallásszabadság ugyancsak szerepelt a követelések között. A koncepciók perkelei kapcsolatban a felelősök, név szerint Rákosi Mátyás és Farkas Mihály népbizottság elé állításának szükségességét hangsúlyozták. [...] A gazdaság- és társadalompolitika terén a tervgazdálkodás magyar feltételeknek megfelelő revízióját, a normák, bérek és árak újrendezését, a beszolgáltatások mérséklését s a



magánparaszrok elleni diszkriminációk megszüntetését követelték. Az államosítások érvénytelenítése vagy a működő szövetkezetek felosztása nem szerepelt a pontok között. [...] A követelések negyedik csoportja a nemzeti szimbólumokkal és ünnepekkel foglalkozott. A diákok azt kívánták, hogy a vörös csillaggal ékesített 1949-es címet váltsák fel a nemzeti színek által dominált s a kétféle keresztet is tartalmazó úgynevezett Kossuth-címerrel; hogy a Felvonulási téren magasodó hatalmas Sztálin-szobrot bontsák le, s helyén az 1848-1849-es hősöknek és mártíroknak állítsanak emléket; hogy március 15-e legyen nemzeti ünnep és munkaszüneti nap; s hogy a honvédség szovjet mintájú egyenruháját váltsák fel a magyar tradícióknak megfelelő uniformissal. [...] A diákok követelték továbbá, hogy töröljék el a halálbüntetést politikai bűncselekmények esetén, hogy az egyetemi ifjúság nagyobb részt kapjon az ország politikai és egyéb ügyeinek intézésében, követelték az egyetemi autonómiát, a diákoknak szuverén egyetemi polgárjogot követeltek. A követeléseket pontokba szedték. Bárán kijelenthetjük, föllázadt az egyetemi ifjúság!

Követeléseik híre futóútként terjedt az országban. Sorra alakultak meg a MEFESZ egyetemi és főiskolai szervezetek. De hogy történt a szétválás, abban a világban, ahol még nem volt internet és MSN? 1956. október 21-én, azt követően, hogy a szegedi diákok 1956. október 17-én és 18-án elküldték a Diáktestvéreink című írásbeli felhívást, a szegedi diákok küldöttel gyakorlatilag minden egyetemi és főiskolai központba elmentek, Kiss Tamás is, személyesen. Csaknem minden egyetemi és főiskolai

központban voltak a szegedieknek kapcsolataik. A szegedi választott diákküldöttek segítséget és pénzületi támogatást kértek a rektoraktól és a dékánjaiktól. Kértek és kaptak! A legtöbb nagygyűlést a DISZ és az egyetemi vagy főiskolai pártbizottság hívta össze – de a DISZ és pártbizottsági vezetők nem tudták kézbe tartani az eseményeket. A szegedi diákküldöttek részt vettek ezeken a nagygyűléseken. Ismertették a követeléseiket, a MEFESZ szervezeti és működési szabályzatát. A DISZ és pártbizottság által összehívott nagygyűlések, hipp-hip, MEFESZ alakuló gyűlésekké alakultak át!

A diákok az ország egyetemeln és főiskoláin egy emberként csatlakoztak a MEFESZ-bez. A MEFESZ szó jelszóvá erősödött. A MEFESZ „volt az a szervezet [...], amelyeket nem a központi hatalom hozott létre, [...] hanem egy spontán alulról jövő élog, amit magunk alakítottunk ki és mi magunk találtunk ki, hogy ezt hogyan is csináljuk.”

A diákküldöttek felkeresték a munkásfiatalkokat is.

És eljött 1956. október 23. Várallyay Gyula így emlékezik 23-ára: „dél-élelt folyamán a Műegyetemen óráról órára feszültebbé vált a hangulat. Cholnoky Tibor rektor mechanikusrát tartott mérnökhallgatóknak reggel tíz óraor: Az óra végén könnyes szemmel vett át egy csokor virágot két kollégánktól, és féltő hangon intette a diákokat: Nagyon vigyázzanak, fiúk! A gépészkaron pedig Mutnyánszky [Adám] professzor megszakította utolsó óráját és elbocsátotta a diákokat: Menjetez, fiaim! Fontosabb dolgokat van ma nektek, mint a mechanikaóra.” A műegyetemisták pedig azt nap délután, zárt sorokban, összekapaszkodva ellindultak a város felé...

Az elbukott szabadságharcot követően 8000 diák hagyta el az országot. Az '50-es évek táján a magyar felsőoktatásban 30-40000 diák tanult. A diákok több mint 20%-a kivándorolt – a legtöbben az Amerikai Egyesült Államokba és a Német Szövetségi Köztársaságba. Micsoda érvágás!

Kik voltak Ők, a „szent suhancok”? Nagy gyerekek, akik szerelmesek voltak, meg meccsre jártak – akkor még volt focl Magyarországon! Nagy gyerekek, akik filléres cuccokban dobta el álmat, és csináltak történelmet. És tudom, TI is megtennétek! Gondoljatok azokra, akik pont TI, ezeken a belvárosi utcákon, az Üllői úton és Baross Gábor utcán, estek el. Család és kisbabák helyett a halál lett osztályrészük. És gondolatok azokra is, akik kötelet kaptak, Tóth Ilonkára, az orvostanhallgatóra, és Mansfield Péterre, aki nem volt még 18. Azokra, akik sok év börtönnel stíjtottak, akiknek keresztbe tört a pályájuk – de semmi sem tennének másképp, mint ott, ahova a sors állította őket, és akkor, '56 őszén. És azokra is gondolatok, akik huszonegyévesen, nyelvtudás és minden egyéb nélkül el kellett, hogy hagyják családjukat, szüleiket és testvéreiket, szülőföldjüket – és azokra, akik nem élhették meg 1989. június 16-át, Nagy Imréék újrateremtését.

Teleki László

„Felvidéki séták” – 2008. ősz



Nyitra látképe a XIX. században

A Rákóczi Szövetség Felvidéki séták elvezetési programja 2008. november 7-9. között negyedik alkalommal került megrendezésre. A rendezvényen – melynek elsődleges célja a Szövetség középiskolai szervezetek közötti kapcsolatépítés, valamint a Felvidék magyar vonatkozású történelmi és kulturális kincsének népszerűsítése – az alábbi iskolák Rákóczi szervezetének diákjai vettek részt: Garay János Gimnázium (Szekszárd), Széchenyi István Gimnázium (Dunaújváros), Eötvös Loránd Műszaki Szakközépiskola (Kaposvár), Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma (Pécs), Padányi Bíró Márton Gimnázium (Veszprém), Selye János Gimnázium (Révkomárom), Somorjai Gimnázium, Vámbéry Ármán Gimnázium, Egyesített Szakközépiskola [mindhárom Dunaszerdahely].

A három napos kirándulás résztvevői felkeresték Dunaszerdahely Bős, Pozsony, Nyitra és Révkomárom nevezetességeit. A diákok a dunaszer-

dabelyi Szabó Gyula Kollégiumban szálltak meg.

A kirándulás első napján, a regisztrációt és az elszállásolást követően a Szövetség képviselői köszöntötték a résztvevő diákokat, illetve ismertették a programot. Az este hátralévő részében a résztvevő diákok Levente dunaszerdahelyi tanár vezetésével felkeresték a város látnivalóit.

Másnap a reggelit követően a két autóbusznyi diáknak Bősre vitt az útja, ahol a vízl erőmű monumentális építményét tekintették meg. Az út Innét Pozsonyba vitt, Itt csatlakozott a társasághoz Brogyányi Mihály helyi idegenvezető. A városnézés a várban kezdődött, majd az Óváros hangulatos utcái, terei, templomai és egyes épületei következtek. A kirándulók ebédre a pozsonyi magyar kaszinóba tértek be. A délután hátralévő részében Nyitra felé folytatódott az út, ahová szintén Brogyányi Mihály kísérte el a középiskolások csapatot, és mesélt a város nevezetességeiről. Nyitran a Duna TV stábjá Németh Árpád vezetésével interjú készített egy kaposvári és egy somorjai diákkal, valamint felvételeket a híradó számára.

A szálláson este a csehszlovákiai deportáltakról készült Magyar Káivária című dokumentumfilm, illetve a Wittner Mária életét bemutató Hóhér vigyázz! című film került levetítésre.

A kirándulás utolsó napján a reggelit követően Révkomáromba indult a társaság. A városban a Klapka tér, a Tisztel pavilon, az Európa Udvar és a

történelmi városrész utcáinak felfedezésére került sor: A révkomáromi sétá közben Ancal Miklós síófoki tanár tartott előadást a komáromi erődrendszeréről. A program a révkomáromi látogatással ért véget, és Innét indult a csapat hazafelé.

A kirándulás eredményesen szolgált a Rákóczi Szövetség céljait, ugyanis a résztvevő diákok nagy érdeklődést mutattak a meglátogatott városok magyar vonatkozású emlékei iránt, baráti szálak szövődtek a magyarországi és a felvidéki diákok között.

Csáky Csongor

A 2008. november 7-9. között a Rákóczi Szövetség által megrendezésre került „Felvidéki séták” elvezetési program sorozaton vehettünk részt a Rákóczi Szövetség tagjaként. A kaposvári delegáció tagjai Halász Vilmos, Cseh Roland, Kertész Tibor, Komári Violetta, Teveli Mónika, Vtáda Andrea, az Eötvös Szakközépiskola és Szakiskola diákjai, valamint Krénusz Lilla, a Munkácsy Mihály Gimnázium diákja voltak. A tanulókat Szabó Anikó tanárnő kísérte.

Ákik előttek, azok számára felejtethetlen 3 nap volt, mert olyan mértékű hazaszeretetet, mint amit ott éreztünk, nem mindenhol tapasztal az ember: Van még mit tanulnunk nekünk, magyaroknak a magyarságról, a felvidéki magyarokról.

Krénusz Lilla [Kaposvár]

Sárospataki Rákóczi-vetélkedő

A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma és a Rákóczi Szövetség 1990-től rendez meg hagyományos történelmi versenyt Sárospatakon. A Rákóczi-vetélkedő a határon túli magyar középiskolások népszerű versenyé lett az évek során.

2008-ban a sárospataki országgyűlés 300. évfordulójára emlékezve „II. Rákóczi Ferenc, az államférfi” címmel hirdették meg történelmi vetélkedőnket. A Felvidék, Erdély és Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves megye középiskoláinak 3 fős csapatai kapcsolódtak be az előselejtezőkbe. Az előzetes válogatás után a legjobb tíz csapat került a döntőbe, melyet 2008. november 15-én rendeztünk Sárospatakon, az MNM Rákóczi Múzeuma történelmi helyszínén.

Magyarországot képviselte a legtöbb csapat a döntőn: három Sárospatakról érkezett, egy-egy Sátoraljaújhelyről, Egerből és Miskolcra. Erdélyt három iskola képviselte: a marosvásárhelyi Református Kollégium, illetve a Bolyai Farkas Elméleti Líceum, és a szilágysomlyói Colegiul National „Simon Barnaslú” csapata. A Felvidékről a révkomáromi Selye János Gimnázium diákjai érkeztek Sárospatakra.

A sárospataki vetélkedő hagyományosan hétfordulós, írásbeli és szóbeli feladatok váltják egymást. Ezek sorában képek felismerése, az írásbeli és térképi tájékozódás éppúgy fontos helyet kap, miként a személyek, fogalmak, események bemutatása.

Örömmel számolhatunk be arról, hogy a versenyen igen magas színvonalú volt a szóbeli feladatok megoldása. Ezek egyikében a diákoknak szerződést kellett fogalmazni, pl. a francia-magyar szövetség tervezetéről, beszámolót készíteni egy korabeli újságra a trencsényi csatáról, levelet írni valamely történelmi személy nevében (Rákóczi, Thököly, Zrínyi Ilona).

Igazi csapatjátékot igényelt a történelmi szerepjátékok előadása. Ennél a feladtnál fontos, hogy a diákok alapos történelmi ismeretekkel ren-

delkezzenek, képesek legyenek ezek felhasználásával szabadon párbeszédeket folytatni, s nem árt a színészi képesség és talpraesettség sem. A szituációk sorában – többek között – be kellett mutatni a sárospataki törvények vitáját, II. Rákóczi Ferenc és a császár követének megbeszélését a béketárgyalásokon, II. Rákóczi Ferenc megbeszélését az erdélyi kövekkel 1707-ben Marosvásárhelyen, Bezerédi Imre hitlenségi perének tárgyalását Sárospatakon, a szécsényi országgyűlésről érkezett hírek megvitatását a hecsői udvarban.

Nem volt könnyű helyzetben a zsűri sem, hiszen nagyon magas színvonalú megoldások között kellett árnyalatlannal különbségeket felfedeznie. Összességében azt mondhatjuk, hogy nagyon felkészült csapatok érkeztek Sárospatakra. A feladatok megoldása közepette sokat tanulhattak egymástól is a diákok, s a zsűri is magas színvonalúnak ítélte a csapatok felkészültségét, a diákok történelmi tudását. Mindent a zsűri elnöke, Dr. Pintér János – a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgató-helyettese – is értékelésében elmondta.

A verseny befejezése is taglalatosan alakult. A tervezett hét feladat után a révkomáromi Selye János Gimnázium és a sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma csapata között holtverseny alakult ki az első helyen. A zsűri döntése értelmében egy plusz feladatot kapott a két csapat. Egy történelmi szituációt – Károlyi Sándor és II.

Rákóczi Ferenc tárgyalását – kellett előkészülni a szemábri békét megelőző időszakban. A sorsolás folytán előbb a felvidéki csapat mutatta be produkcióját, majd a sárospataki csapat. Mindketlen részletesen ismertették a történelmi helyzetet, a lehetőségeket.

A zsűri döntése értelmében a pluszfeladat után a révkomáromi Selye János iskola diákjai lettek a vetélkedő győztesei. Gratulálunk Lukács Mártának, Pásztor Ritának, Lovász Péternek és felkészítő tanáruknak, Feké Józsefnek!

Második helyezést a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma csapata érte el. A csapat tagjai: Nyisalovits Zsófia, Harda Rita, Szabó Sándor, felkészítő tanáruik Vlnalné Lakatos Éva.

Harmadik helyezést a sárospataki Árpád Vezér Gimnázium csapata lett: Horváth Adrienn, Vozdvizsenszki Nóra, Gájbócz Zsanett. Felkészítő tanáruik Remeczki Imre.

A verseny valamennyi csapata jelentős könyvtárjándékban részesült. A könyveket a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, a Magyar Nemzeti Múzeum és Sárospatak Város Önkormányzata ajánlotta fel. A csapatok sárospataki tartózkodásának költségeit a két szervező, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma és a Rákóczi Szövetség biztosította.

A Rákóczi-vetélkedő 2008-ban tizedik alkalommal került megrendezésre. 18 éves múltja rekinthet vissza, éppen „nagykorúvá” vált. Bizunk benne, hogy a következő években hasonlóan színvonalas versenyrel emlékeztünk meg névadónk történelmi szerepéről!

Gratulálunk a helyezetteknek és minden résztvevőnek!

Tamás Edit
a Rákóczi Szövetség
Sárospataki szervezetének elnöke,
a verseny szervezője

CIVIL SZERVEZETEK A FELVIDÉKI MAGYAR IFJÚSÁGÉRT A Rákóczi Szövetség felhívása a civil szervezetekhez és magánszemélyekhez

A határon túli magyarság szolgálatában tevékenykedő Rákóczi Szövetség országos akcióra hívja fel a civil szervezeteket, önkormányzatokat és magánszemélyeket. Felhívásunk ahhoz a Magyar Alkotmányban rögzített követelményhez kapcsolódik, mely szerint az anyaország felelősséget érez a határon túli magyarok sorsa iránt és támogatni kívánja hosszú távú megmaradásukat a szülőföldjükön.

Közismert tény, hogy mind Magyarországon, mind a határainkon túl is egyaránt tragikusan fogy a magyar nemzet lélekszáma. Míndelhihez hozzájárult a történelmi Magyarország területének trianoni szétdarabolása, majd a kommunizmus közel fél évszázada alatt a határainkon kívül rekedt nemzetrészek ügyének elhanyagolása. Ma is napirenden van a Trianon idelén még több, mint négy millió, ma már alig több mint két és fél millió honfitársunk sokszor megalázó, évtizedek óta tartó hátrányos megkülönböztetése, kisebbségi jogainak csorbítása, melynek eredménye a 85 év számos családjára következtében soraikban kialakult remény-vesztettség. Meggyőződésünk, hogy egyetlen európai nemzet sem nézné tétlenül, ha más országokban élő kisebbségeit hasonló, tartósan negatív diszkrimináció érné.

A magyar „kedvezmény-törvény” keretében bevezetett, a magyar iskolába beíratott gyermekek megillető oktatási-nevelési támogatást a magyar oktatási intézményekben történő tanulás fontos motívációs tényezőjének tartjuk. Ezért sajnálattal vesszük tudomásul, hogy a Szlovák Köztársasággal 2003-ban kötött államközi megállapodás a felvidéki magyar családokat az oktatási-nevelési támogatás közvetlen igénybevételétől megfosztotta. Ez azzal a veszéllyel jár, hogy a felvidéken az elmúlt évtizedben tapasztalt, jelentős mértékű asszimiláció tovább folytatódik.

A fentiekre tekintettel 2004-ben, majd 2005-ben, 2006-ban és 2007-ben azzal a kéréssel fordultunk a határon túli magyarság ügye iránt elkötelezett civil szervezetekhez, alapítványokhoz, önkormányzatokhoz és magánszemélyekhez, hogy felhívásunkhoz csatlakozva egyszerűen 10 ezer Ft-os beiratkozási ösztöndíj formájában vállaljanak részt

a felvidéki magyar családok magyar nyelvű iskolába beíratott gyermekeinek támogatásában. A rendelkezésre álló összeghez igazodva az akción az első évben a szociális és gazdasági szempontból hátrányos helyzetű felvidéki régiókra (az Ipolyáságról Keletre lévő országészre), továbbá azon településekre hírdetjük meg, ahol a magyarok szárványban élnek.

A második évtől kezdve a többi országészben is az ösztöndíjra pályázhatnak a nagycsaládok és azok a családok, ahol a gyermeknek naponta más településre kell utaznia ahhoz, hogy magyar iskolába járjon. Az ösztöndíjakat minden évben iskolai ünnepségek keretében adjuk át az érintett családoknak. 2005-ben 1950, 2006-ban 1856, 2007-ben 1819 és 2008-ban 1925 család vehette át az ösztöndíjat. Az átadási ünnepségeken sok esetben részt vettek a Rákóczi Szövetség képviselői mellett az akcióba adományokkal bekapcsolódó jeles közéleti személyiségek is. Az eddigi négy év tapasztalatai egyértelműen pozitívnak tekinthetők. Bár a demográfiai lejtmenet miatt a magyar iskolába beíratott diákok száma évről-évre csökken, a csökkenés mértéke a szóban forgó időszakban kisebb volt azokban a régiókban, ahol az ösztöndíj akció teljes körűen meghirdetésre került, mint azokban a régiókban, ahol erre forráshány miatt nem volt lehetőség. Emellett az ösztöndíj program az átadási ünnepségeken szerzett tapasztalatok alapján hatékonyan kifejezi az anyaország civil lársadaimának szolidaritását a gyermekek számára magyar iskolát választó családokkal.

A jelenlegi szlovákiai belpolitikai helyzet, a különböző magyarellenes megnyilvánulások még inkább aláhúzzák akciónk fontosságát, ezért az ösztöndíj akció 2009. évre is meghirdetjük.

Arra kérjük az ügy iránt érzékeny polgárokat, civil szervezeteket, alapítványokat, önkormányzatokat, hogy lehetőségükhez mérten 2009. évi ösztöndíj programunkat adományokkal támogatni szíveskedjenek.

A Rákóczi Szövetség elérhetőségei:

Rákóczi Szövetség (1027 Budapest, Szász Károly utca 1. IV. em. 1.)
Postacím: 1255 Budapest, Pf. 23.

Telefonszám: 00-36-1-201 3067
Faxszám: 00-36-1-212 8891
e-mail cím: info@rakocziszovetsseg.hu
bankszámlaszám: 11705008-20488172
(OTP Bank) Felvidéki Oktatási Támogatás

Azok számára, akik támogatásukat postal úton kívánják befizetni, kívánságukra csekket küldünk.

A Rákóczi Szövetség kiemelten közhasznú szervezeti státuszából adódóan lehetőség van – a törvény szerinti feltételek mellett – adókedvezmény igénybevételére. Azok a befizetők, akik ezzel a lehetőséggel élni kívánnak, az adóigazolás kiállításához feltétlenül szükséges adatokat (név, a lakcímkártyán szereplő pontos cím, adószám) a fent említett elérhetőségek valamelyikén jelenthetik be. A kért adatok megadása nélkül sajnos nem áll módunkban az adóigazolás kiállítására.

A továbbiakban is mód van arra, hogy azok, akik meghíratott felvidéki települést, vagy családot kívánnak támogatni (ahol a gyermek 2008-ban iratkozik először magyar oktatási - nevelési intézménybe) ez irányú ajánlásukat megtehessek.

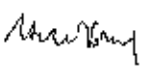
A támogató szervezetek csatlakozásáról, valamint a támogatási összegek felhasználásáról a Rákóczi Szövetség honlapján és a média útján, negyedévenként, rendszeres tájékoztatást ad.

Esetleges kérdésekre a Rákóczi Szövetség munkatársai készséggel adnak felvilágosítást a 00-36-1-201-3067 és a 00-36-1-212-3854 telefonszámokon, hétköznapokon 10-16 óra között

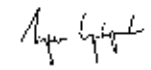
Kérjük, hogy felhívásunkat barátai és ismeretségi körökben is terjesszen szíveskedjenek.

Budapest, 2008. november

Üdvözzel:



Dr. Halász József
a Rákóczi Szövetség elnöke



Dr. Ugron Gáspár
a Rákóczi Szövetség főtisztára

Szolnoki élménybeszámoló egy felvidéki kirándulásról



folyamig jelentkeztek a tanulók. Sok itt a hátrányos helyzetű tanulónak, akad olyan család, akik egy napról a másikra élnek.

A tanulóknak lehetőségük nyílt betekintni a határon túli magyarság életébe, kultúrájába. Az ott élőkkal való találkozásunkkor tudatosult bennünk az a tény, hogy nemcsak a nyelvünk, hanem a történelmünk is közös.

2008. október 17-én 8 óra előtt indultunk az iskola elől. Esetleg gombá tizenegy óra után érkezünk, ahol a Bazilikánál egy kis pihenőt tartva meg-

csodáljuk Melocco Miklós szobrászművész Szent István-szobrát, a Bazilikát és természetesen a Mária Valéria hídat is.

Rövid pihenő után a Szolnoki-gyárat tekintettük meg. Tanulóink érdeklődéssel hallgatták a tájékoztatót, figyelték a gyártási folyamatot.

Fél három után Révkomáromba indultunk, a Mária Valéria hídon keresztül, ahol Kocskovics Péter, a révkomáromi Selye János Gimnázium mellett működő Rákóczi Szövetség vezetője várt bennünket. Találkoztunk Deák Irén tanárnővel is, aki egy erdélyi diákcsoporttól jött. Az iskola Feszty Árpádról elnevezett aulájában foglaltunk helyet (a festőművész, Kaszás Attila színművész hasonlóan, ebben az iskolában végezte tanulmányait). A tájékoztató után Feszty Árpád szülőhelyére, Ógyalla-ra indultunk, a buszból látuk a kúriát, ahol született. A csillagvizsgálóban fél harkor vártak bennünk, ide a révkomáromi Idegenforgalmi és tájékoztatási Iroda segítségével jutottunk el.

A Komáromi Ipari Iskola kollégiumába, a szálláshelyünkre este hét óra után érkezünk meg. Itt Skuridin Márta, a diákokonhoz gazdasági vezetője várt bennünket. Másnap reggeli után találkoztunk a Komáromi Ipari Iskola magyar-történelem szakos tanárjával, Tóth Katalinnal, aki bemutatta a belvárost.

Városnézésünket a Jókai-szobor, majd az Angolpark megtekintésével kezdtük, ahol V. László mellszobrát tekintettük meg. Innen a Tiszti Pavilon udvarába indultunk. A tanárúrnó említést tett a májusban megtartandó komáromi napokról, amelyet a magyar és szlovák oldalak egyidőben tart a két város. Beszélt a város híres egyéniségeiről: Lefár Ferencről, akinek a szobrát látuk

A FELVIDÉKI BEIRATKOZÁSI ÖSZTÖNDÍJ AKCIÓ 2008. ÉVI EREDMÉNYEI

Ahogy arról már a Rákóczi Hírívó szeptemberi számában is beszámoltunk, a Szövetség nagyszerű felvidéki ösztöndíjaként a 2008/2009. évben is megvalósította. A 2004-ben indított kezdeményezés célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a magyar iskolaválasztás fontosságára a felvidéken. A Szövetség a program keretében 10 000 Ft összegű iskolakezdési ösztöndíjat nyújt mindazon felvidéki kislalok részére, akik általános iskolai tanulmányukat magyar nyelvű iskolákban/osztályokban kezdik meg, és erre igényt tartanak.

Az idei ösztöndíjakció meghirdetésére 2007. őszén került sor, melyben a Szövetség Célalaphálózatának tagjai, valamint a felvidéki iskolák képviselői nagymértékben segítettek. A programot a 2008/09-es tanév vonatkozásában is elsősorban a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve a szörványosodás jeleit mutató régiókra hírdetjük meg, e mellett azonban a további magyarlakta régiók nagycsaládait és az általános iskolába kisebb településekről beutazó diákokat is támogatásban részesítettük.

A Szövetség az idei évben 55 felvidéki helyszínen szervezte meg az ösztöndíj átadási ünnepségeket, amelyek során 1925 arra jogosult kislalok részére nyújtotta át a 10.000 Ft összegű beiratkozási ösztöndíjat (a részletes adatokat lásd a 2. sz. táblázatban).

A kezdeményezés négy évében (2004-2008) tehát Szövetségünk mindösszesen 7.550 kislalot (lásd 1. számú táblázat) tudott beiratkozási ösztöndíjban részesíteni, és ezzel hozzájárult a családok iskolakezdési terheinek csökkentéséhez.

Az ünnepségeken a Rákóczi Szövetség, valamint a Célalapok képviselői mellett több esetben adományozóink is részt vettek, így többek között Németh Zsolt, a Parlament Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottságának elnöke, Surján László európai parlamenti képviselő, Jeszenszky Géza volt külügyminiszter, Karcag város, és Tótkomlós város önkormányzatának képviselői, Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat aljegyzője, és mások. Az ünnepségek általában a kislalok rövid kultúrmasorával kezdődtek, majd a Szövetség képviselőinek és meghívott vendégeink ünnepi beszédét, kö-

szöntőjét követően került sor az ösztöndíjak átadására. Fontos klemelni, hogy az átadási ünnepségek megszervezésében és lebonyolításában a Célalapok képviselői mellett a helyi iskolák pedagógusai is nagy segítséget nyújtottak.

Az idei beiratkozási adatok tükrében elmondható, hogy a 2008/09-es tanévben 3.658 kislalok kezdte meg tanulmányait felvidéki magyar nyelvű iskolákban/osztályokban, vagyis összességében 5,75%-kal kevesebb, mint az előző évben és 16,08%-kal kevesebb, mint 2004-ben.

Ebben az évben a magyar tanuló nyelvű iskolák első osztályába beíratott 3.658 diákból a Szövetség 1.925 kislalot tudott – támogatott magyalelt adománnyal révén – támogatásban részesíteni.

A jelenleg rendelkezésünkre álló adatok alapján elmondható, hogy a 2004-2008 közötti időszak alatt kisebb mértékű csökkenés tapasztalható a beiratkozott diákok számában azokban a régiókban, ahol a Rákóczi Szövetség beiratkozási ösztöndíj programját teljes körűen megvalósította, mint azokban a felvidéki területeken, amelyek az ösztöndíjakció forráshány miatt a nagycsaládok és a kisebb falvakból beutazó diákok támogatására korlátozódtak.

Az ösztöndíjakció tehát mindenképpen eredményesnek tekinthető, egyrészt mivel évente csaknem 2000 felvidéki magyar család számára nyújt közvetlen anyagi támogatást az iskolakezdéssel járó cöbbletköltségek csökkentéséhez, másrészt nagymértékben hozzájárul a felvidéki magyar nyelvű oktatás elősegítéséhez, továbbá kifejezi az anyaország civil társadalmának szolidaritását azokkal a családokkal, amelyek vállalják gyermekeik magyar iskolába történő beiratását.

A felvidéki magyar nyelvű oktatási-nevelési ösztönzéséhez a Szövetség természetesen nemcsak a kislalok támogatásán keresztül járul hozzá. Alapítványa, a Csehországi és Szlovákiai Magyar Kultúra Alapítvány közreműködésével már 1999 óta megrendezi azt a karácsonyi ajándékalakót, amelynek keretében évente több mint 13.000 óvodás korú felvidéki kisgyermek részére nyújt a Karácsonyi Ünnepek alkalmából rendezett iskolát, illetve óvodai ünnepségek keretében ajándécsomagot. Az ünnepségek és az ajándécsomagokkal együtt átadott levelek jó lehetőséget nyújtanak arra is, hogy a jelenlévő családokat, leendő kislalásokat a magyar iskolaválasztásra buzdítsák.

Ézton is szívvel köszönjük adományozóink nagylelt támogatását, amellyel kezdeményezésünk sikeréhez és a felvidéki magyar oktatás elősegítéséhez jelentős mértékben hozzájárultak és egyúttal kérjük további támogatásukat, hogy nemzetstratégiai szempontból fontos programunkat a jövő évben is folytathassuk.

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATOK

1. számú táblázat: Átadott ösztöndíjak száma, 2004-2008

	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	Összesen
Ösztöndíjazott diákok száma	1950	1856	1819	1925	7550

2. számú táblázat: A Rákóczi Szövetség 2008. évi Felvidéki Oktatási-Nevelési Akciója keretében megvalósított átadási ünnepségek helyszínei és támogatói

Átadási ünnepség időpontja	Helyszín	Ösztöndíjban részesített diákok száma
2008. június 23.	Vágszellye	19
2008. június 23.	Alsóhadok	22
2008. szept. 2.	Szímó	12
2008. szept. 3.	Kassa	15
2008. szept. 8.	Nagyszőlenc	20
2008. szept. 8.	Vaján	38
2008. szept. 8.	Nagykapos	87
2008. szept. 9.	Torna	30
2008. szept. 9.	Buzsita	15
2008. szept. 9.	Szepsi	61
2008. szept. 8.	Ipolybalog	30
2008. szept. 8.	Csáb	4
2008. szept. 8.	Lutanóky	10
2008. szept. 9.	Pered	35
2008. szept. 9.	Negyed	38
2008. szept. 10.	Lég	9
2008. szept. 10.	Nagyszarva	12
2008. szept. 10.	Tótfalu	12
2008. szept. 10.	Somorja	59
2008. szept. 10.	Nagy magyar	26
2008. szept. 17.	Ragyolec	26
2008. szept. 17.	Fülök	77
2008. szept. 17.	Síd	18
2008. szept. 22.	Bodrogzserdahely	26
2008. szept. 22.	Nagytrákány	60
2008. szept. 22.	Királyhelme	81
2008. szept. 22.	Palást	11
2008. szept. 22.	Ipolyzaklály	2
2008. szept. 24.	Szell	67
2008. szept. 25.	Pozsony	19
2008. szept. 25.	Szenc	20
2008. szept. 25.	Fül	10
2008. szept. 26.	Tornagörgő	14
2008. szept. 26.	Dernő	27
2008. szept. 26.	Pelsőc	28
2008. szept. 26.	Rozsnyó	46
2008. szept. 30.	Ipolyás	24
2008. szept. 30.	Pougrác Lajos Alapiskola	24
2008. szept. 30.	Fegyvermél Ferenc Alapiskola	21
2008. szept. 30.	Ipolyhídvég	4
2008. okt. 3.	Dunaszerdahely	23
2008. okt. 3.	Nagygyer	21
2008. okt. 3.	Érsekújvár	35
2008. okt. 9.	Eosonc	45
2008. okt. 10.	Gúta	24
2008. okt. 13.	Ógyalla	11
2008. okt. 13.	Komárom	5
2008. okt. 15.	Tornalja	154
2008. okt. 15.	Rimaszecs	80
2008. okt. 16.	Galánta	52
2008. okt. 16.	Nagyföldemes	12
2008. okt. 27.	Léva	9
2008. okt. 27.	Rimaszombat	83
2008. okt. 27.	Bátka	66
2008. okt. 27.	Feled	145
2008. nov. 12.	Muzslya	25
Összesen		1925



Bábólnai jubileum

A Rákóczi Szövetség bábólnai szervezete alapításának 10. évfordulója alkalmából ünnepségre rendezte a Tiszel Kaszinó egyik termében, bábólnai alkotó gyerekek és felvidéki művészek részvételével. A rendezvény fővédnöke Kun Ferenc, a Rákóczi Szövetség alelnöke volt. A közel százfős közönség mellett az ünnepség díszvendégei voltak a polgármesteren kívül az oktatási intézmények vezetői, az egyházi előljárók, a Gyökér képviselői, a Rákóczi Szövetség oroszországi, vágsselyei, komáromi és mezőúri szervezetének képviselői, valamint a Bábólnai Szervezet támogatói.

Az ünnepséget követően Faragó István, a bábólnai szervezet elnöke mondott ünnepi beszédet, melynek központi gondolata a magyarság történelmi egységére való emlékezés, a hagyományok folytatása, a meg- és fennmaradás fontossága volt.

Zsapka Attila érekképzési előadóművész Európa csúcscsón c. koncertje teremtett emlékező pillanatokot, az összmagyarság huszonegyedik századi érzéseit, gondolatait összegezte a zene és a vers nyelvében. A mórorsói kortárs felvidéki költők megzenésített verselből állt, de elhangzott Földy György „1956, Te csillag” c. verse is, mellyel egyben a következő napi ünnepre és '56 hőseire is emlékezett az ünnepelő közönség, a közös éneklés pedig kihangsúlyozta az ünnepség fő motívumát, az egység fontosságát.

A koncertet követően Kun Ferenc, a Rákóczi Szövetség alelnöke köszöntötte a megjelenteket. Követlen stílusú beszédében a Szövetség megalakulásáról, 20 éves történetéről, céljairól adott átfogó képet és megemlékezett 1956 hőseiről.

Az összejövetel talán legszebb pillanatait a gyermek alkotói pályázat győztesének köszöntése adta. A zsűri nevében Bérci Károlyné értékelte a pályázatot és nyújtotta át a zsűri díjait a nyerteseknek.

A pályázat témája az óvodások számára a „A Felvidék csodás hegyei és erdői”, iskolásoknak a „II. Rákóczi Ferenc Nagyságos Fejedelmén” volt, mint a Kárpát-medence magyarságát összekötő történelmi személyiség. Száz gyermek adott be pályaművet, melyek közül a zsűri nyolc alkotót díjazott. A nagyszámú színvonalas alkotásra tekintettel a Bábólnai Szervezet

elnöksége különdíjakat is alapított. Minden résztvevő emléklapot és egy kis meglepetést, a díjazottak pedig oklevelet és könyvjutalmat kaptak, melyek nagy részét felvidéki kiadók kiadványaiból válogatták. A díjazással egyidejűleg megnyitották a gyermekek munkáiból összeállított kiállítást.

Ezt követően Nagy Roland, az oroszországi Lengyel József Gimnázium tanulója szavalt el Wass Albert *Üzenet haza* c. versét, majd Nagy Csaba az oroszországi szervezet és Millennium Alapítvány elnöke nyitotta meg Tóth Ferenc vágsselyei képzőművész kiállítását. Műveiben kiemelte, hogy a művészt nehéz életútja ellenére vállalta a szellemi örökség ápolásával a felvidéki magyarság összetartásának elősegítését. A most megnyitott kiállításon a vágsselyei járás magyarokra közösségének nevezetességét megörökítő tájképek mellett, portrék, csendéletek alkotják a látást gerincét, és Bábólna város tiszteletére készült helyi, korabeli épületeket ábrázoló tiszteletdíjat. A művészt az utóbbi alkotásból készült, dísznappalra helyezett reprodukciókkal köszöntötte a rendezvény összes díszvendége, ezzel is kifejezve anyaországi és határon túli magyarok összetartozás fontosságát.

Az ünnepséget követően még lehetőség volt arra, hogy az érdeklődők kötetlen beszélgetés során ismerjék meg a Rákóczi Szövetség tevékenységét és céljait, majd a vacsoraszalattal mellett folytatták eszmecserejüket.

Faragó István

Bábólnaiak Felvidéken

A Rákóczi Szövetség bábólnai szervezete képviselője Mára Judit, a gimnázium Magyar Tagozatának igazgatója hívta meg a 2007/08 tanév záró ünnepségére, melyre a gimnáziumi művelődési házban került sor 2008. június 15-én. Szervezetünk négyfős küldöttség képviselte.

Az ünnepségen a Magyar Tagozat tanulói adtak műsort. Szerepeltek az iskola modern-táncosportjának tagjai, a színjátszó csoport, a tornakőr alakulat, a területi szavaló- és prózamondó versenyek díjazottjaival. Kiállítás nyílt a gyerekek alkotásaiból. Díjazással egybekötött élménybeszámolót hallhattunk az iskolai kirándulásról. A tanári kar elkészített a végzős, kilencéves fiataloktól, valamint köszöntötték a következő tanévben elsősként kezdő diákokat. Ezen alkalommal szavalták ki a tanulmányi versenyek győztesének jutalomkönyveit is. Mára Judit igazgatónk beszámolt a Magyar Tagozat tanulmányi eredményéről, melyek

szertartás a járásban a magyar tagozat az oktatás élvonalába tartozik, és egyéb programokról. Az ünnepség keretén belül Faragó István, a bábólnai szervezet elnöke köszöntötte az iskola pedagógusait, diákjait és a szülőket, majd átadta a Bábólnai Szervezet könyvajándékát a diákoknak és az iskolai könyvtárának, valamint pedagógusainak. Az ünnepséget követően gyűléspártira is hivatalos volt küldöttségünk, ahol egyeztetünk az 2008. évre tervezett további közös programokat is, beszélgettünk az iskola és a zaboraljai magyarság helyzetéről, majd megtekintettük a Magyar Tagozat épületét, a tantermet.

Összel, a felvidéki iskolások Bábólnát a Pannonhalmát érintő tanulmányi kirándulását követően kapunk meghívást az Alapiskola Szülői Szövetsége által szervezett Reprezentációs bárra, melyre 2008. november 15-én, Zsérén kerül sor. A jó hangulatú esemény megnyitóján a Szülői Szövetség elnöke és Mára

Judit igazgató köszöntötte a megjelenteket, s a Bábólnai Szervezet képviselőit, kiemelve, hogy együttműködésünk fontos lelki támasza a Zaboralján működő magyar iskolában folyó oktató-nevelő munkának. Ezt követően szót kért Faragó István elnök is, aki megköszönte a meghívást és átadta a gyerekeknek hozott ajándék könyveket és az iskolai oktatást szolgáló térképet. Kiemelte, hogy a lelki hűd kölcsönös támogatást, szolidaritást jelent, aminek az anyaországban élők számára is jelentősége van.

A zenés est lezárásáig nyújtott arra is, hogy kötetlen beszélgetés során még jobban megismerjük az iskolában oktató magyar pedagógusokat és a beiskolázással kapcsolatos aktuális problémákat. Felmért és biztató volt számunkra, hogy ilyen esztét, szívetléllel a magyar szöveget, gondolatért és hagyományokért dolgozó emberekkel találkozhatunk egy tartalmas estén.

Faragó István

Legyen május 6. Rákóczi-emléknap!

II. Rákóczi Ferenc fejedelemlnek nincs e hazában közmegegyezéssel számolt emleklapja.

Fontos ez? Ugy gondolom, igen. Hitem szerint „a legnagyobb magyar” titulust neki, a Nagyságos Fejedelemlnek is jár. Ujkor történelmünk egyik legkiválóbb példaképe, legjelesebb személyisége ő. Egyként volt szellemi ember és gyakorlatias, a törvényt tisztelő és a szabadsáért fegyvert ragadó, európai kitekintésű és nemzetének elkötelezett személyiség. A francia király követe, akivel sokszor találkozott, így emlékezik meg róla: „Rákóczi herceg magas, jó alakú, jenséges tartású, biztos ívű. Sok dolgot tud, és azokat jól tudja; hat nyelven beszél és ír. Erényes, dolgoz, barátságos, nemes lelkű, jótékony fejedelm...” Udvartartása kulturális központ is volt. Könyvei a XVIII. századi magyar irodalom becsos írásművei közé tartoznak. Foglalkoztatta a Berlinből hazahívott Mányoki Ádám festőművészt. Az ő nevéhez fűződik az első magyarországi hírlap kiadása Mercurius Hungaricus címmel.

Sokan nem tudják, hogy alapvetően nem volt fázongó, forradalmár alkot. Az államrendet és a törvényeket tisztelő főnemesség az 1697-es hegyaljai felkeléstől még elzárkózott, biztosítva I. Lipót császárt hűségéről. Am gondolkodását Szent István intelmei alapozták meg, s tapasztalva a Habsburg uralom véres megtörtéseit, a kegyetlenkedés, a rekvirálás, az adóztatás mértéktelenségét, az évszázados magyar törvények semmibe vételét, álláspontja fokozatosan megváltozott. Vállalta a szabadságharc vezetését, s ennek jogosságát több hosszú írásműben fejtette ki az európai közvélemény számára. Ezekben Szent István király intelmeire hivatkozik, különösen annak negyedik fejezetére, amely arra int, hogy a nép vezetője testvérrel egyetértésben kormányozzon a társadalom többi meghatározó szereplőjével, senkit ne haltsdon szolgátságra, békeszerető legyen. A békes uralom feltétele ugyanis a hatalom önkorlátozása, a királyt és híveit a közös szolgálatra kapcsolja össze, ez erősíti meg az államot

békélet és nyugalmát”. Rákóczi egész életművét – szemben a Habsburgok önkényével – az önkorlátozás, sőt önmegcátagadás, az igazságosság iránt való törekvés határozta meg. Részpénzére nem saját arcképét vagy családi címerét, hanem a „pro Libertate” feliratot vette. Fejedelmi magánbirtokainak minden jövedelmét a szabadságharc szolgálatára fordította. Mélyen hívő katolikus léte a súlyos vallási ellenségeskedések korában a lelkiismereti szabadságot hirdette. Jellemző, hogy a „közteherviseles” kifejezés az ő ajkán született meg 1707-ben az ónodi országgyűlésen. A szatmári béke keretében felajánlották neki, hogy megtarthassa birtokait, ha hűségnyilatkozatot tesz, ő azonban nem volt hallandó fejet heljtan az igazságtalanság előtt.

A szabadságharc kiindulópontja 1703. május 6., a breznói kiáltvány kibocsátása. A nép felismeri benne vezetőjét. A szatmári jobbgyök, Esze Tamás és társai fölkeresik lengyelországi száműzöttségében, ő pedig kiáltványt fogalmaz, és zászlókat ad nekik. Gyönyörű, történelmünkben párhuzamos esemény: az ország egyik legtekintélyesebb főnemese saját jobbgyökéi élére állt. Nyugodtan mondhatjuk, e szimbolikus gesztus révén szövetséget kötött népével.

Javasolom Szövetségünk kiterjedt közösségének, fontoljuk meg, milyen jelentősége, mekkora ereje lenne, ha együtt tudnánk ünnepelni ezen az emléknapon! A Rákóczi Szövetség helyi szervezete a pléicscabai emlékműnél immár egy évtizede minden esztendőben méltóságteljes megemlékezést tart. Boldogok lennénk, ha a jövőben minél szélesebb körben, együtt ünnepehnénk!

Kovács Márton

Rákóczi kerekasztal Vágsselyén

Oroszlány város testvértelepülésére, a szlovákiai Vágsselyére látogatott november 23-án Nagy Csaba, az Oroszlányi Rákóczi Szövetség alapszervezet elnöke és Aranyosi Éva alelnök, akiket Csizmadia Károly, az ottani Rákóczi-szervezet vezetője és helyettese, Kerék András hívott meg. A találkón a két civil közösség jövő évi programtervezését egyeztetik, majd közös rendezvények megszervezéséről, valamint az egyéb kiemelt jelentőségű eseményeken történő együttes részvételről állapodtak meg. Ezek közül is kiemelkedik az oroszországi Nemzetközi Történelmi Vetélkedő, a XIV. májki Rákóczi Nap, a kőhányasi piknik, illetve a Vágsselyeni sora kerüli Gyertyabál, a Feketeházy János Magyar Ház eseménnyel és a Vág folyó partján hagyományosan megtartott táborni program.

A találkozóra ellátogatott a bábólnai Rákóczi Szövetség képviselőjében Rombauer Tamás és Tóth Dorina, akik jeleztek, hogy örömmel csatlakoznának a két másik szervező programhoz. „A jövőben is egyik fontos célkitűzésünk a határon túli magyarsággal való kapcsolattartás, a magyar anyanyelv, irodalom és történelem kultúrájának közös ápolása és védelme, identitásuk megőrzésének elősegítése” – értékelte látogatásának lényegét Nagy Csaba.

A Rákóczi vezetők délutáni programjukban a vágsselyei művelődési házat keresték fel, ahol részt vettek a helyi Rákóczi Szövetség tagikusain elhunyt alapító elnöke, Szatmári György tiszteletére megrendezett *Szóf a nőta* c. zenés emlékestén.

Ivány István

Eleven hagyományok nyomában – élő történelemóra

Egy sálgótarjáni kirándulásra, amely egyúttal élő történelmet is közvetít a fiataloknak, az 56-os hagyományörzők hívják meg a Rákos mezejére Rákóczi-tágszervezetet. Egy szűke szeptember végi napon korán reggel indult a busz. S hogy a hagyományok valóban tovább öröklődjenek, I. O. és II. osztályos gyerekek is csatlakozhattak két kerületi gimnázium Rákóczi alapszervezetéből. A három generációnak, amely így képviseltette volt, bizony össze kellett szednie magát, hogy a vendéglátók szervezte gazdag programot végig aktívan részt vegyen: egy felhár asztal mellett találkozással kezdődött, ahol szót váltottak egymással az 1956-os sálgótarjáni és pesti forradalmi események résztvevői, a decemberi véres sortűz túlélői, valamint tarjáni és budapesti gyerekek. Az idősek elmesélték, hogy a tüntetésre valójában, azok szólították a tömeget, akik aztán kegyetlen sortűzrel adták le a tőrre szorult sokaságra. Ehé, majd egyórás bányalátogatás következett, valódi, nemregr még működő bányában. Ezután a Nagyságos Fejedelm nyomát követte Szécsénybe vitt az útjuk, ahol meglátogatták a ferences kolostort, Rákóczi kedves tartózkodási helyét, és az 1705-ös országgyűlés színhelyét. A busz délután végül Húgyad felé kanyarodott velük, ahol megláták és megnézték azt a pincét, ami ma emlékműzeum. Itt kinyiták és érték agyon a pufajkások a sálgótarjáni acélgyár két nemzetőr parancsnokát, Hadady Rudolft és Margitay Lajost. Történetközlő tartozik, hogy még nem lehet tudni, hol ásták el a holttesteket, hallgatnak róla az egykori tettesek, s így a családok, feleségek és gyerekeik nem tudják emberhez méltó módon eltemetni szeretteiket. A kirándulás zárásaként a csoport csöndes emlékezéssel megkereste és megőrszörűzte a tiszteleltre állított kopjafát.

T. B. M.

Az aradi vértanúkra emlékeztek Oroszlányban

A Himnusz hangjával kezdődött a Rákóczi Szövetség Oroszlányi Szervezete és Millennium Alapítványa által szervezett megemlékezés, melyre október 4-én, a Római Katolikus Plébániatemplom mellett álló emlékműnél került sor. Az aradi vértanúk tiszteletére megrendezett ünnepségen Nagy Csaba, a szövetség helyi elnöke fontosnak tartotta hangsúlyozni: október a magyar nemzeti gyászévforduló hónapja, nem véletlenül következik utána halottak napja.

Emlékezzünk a kommunista haláltáborok áldozataira, az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseire, a náclanús magyar áldozataira, arra, hogy októberben kezdődött az Úr 1920. esztendőjében a magyar nemzetnek és ősi szülőföldjének végzetes szétválasztása, és immáron hetedik alkalommal emlékezünk Oroszlány városában ezen a helyen az aradi vértanúkra.

Történelmünk folyamán több mint másfél évszázada emlékezzünk arra tizenhármakra, s mindazokra, akik a vérszomjas terror áldozatai lettek a megtörtés hetében és hónapjában.

Mert emlékeznünk kell a hős táborok mellett a csatanvezető eslelt népfelkelőre, az írtózatoss bosszú idején apyonlótt huszárra, s persze az osztrák erődökbe zárt számtalan magyarra, akik olykor egy Kossuth-bankó vagy szivóból elfújtt nőta mlats vezettek tömlőre.

Emlékeznünk már főve és rottege, emlékezhettünk most szabadon, olykor közömbösen, fél lélekkel tesszük ezt, mintha feledtük volna, hogy a gysznapon kivégzett mártírjaink nem könyvatonokon bámuló képek, nem szoborba merevült figurák, hanem hűsívér emberek voltak.

Éledek teljében lévő vitézek, kégyi ki három vagy öt gyermek édesapja, a csatában pedig ezek, tisztek bátyánya.

Hős emberek véret ontották tehát: az aradi vár falánál azzal a szándékkal, hogy kétey ne élvradhessen a felkelők bünsöd voltában, s nehogy az igazság látszata

öveze őket. De mindhárba szorgoskodtak azonban a hőhérook, az igazság fényes glóriája övezi mind a meggyötört emléket.

Rohanó századokat élt át a magyar nemzet történelmünk Arad után is lementett emlékezésre méltó napokat. Október 6-án azonban minden magyar-nak meg kell állnia legalább egy néma fohászára, s elmondani mint egy imaként: „Nemzetünk mártírjai, könyörögjétek éreztünk, mai és eljövendő magyarokért Ámen.”

A méltóságteljes ünnepségen Nagy Roland, a Lengyel József Gimnázium tanulója Tompa Mihály A golyóhoz című versét szavalt el, melyet az oroszországi Bányász Népdalokör műsora követett.

Ezt követően Bodnár Béla történelemtanár idézte fel a 159 évvel ezelőtti eseményeket, külön is megemlítve a vértanúk emberi nagyságát a kivégzés előtti pillanatokban, majd Oroszlány önkormányzat, politikai és társadalmi szervezeteinek képviselői, valamint magánemberek sokasága helyezte el a megemlékezés virágait, koszorúit és mécsesait az emlékmű talapzatánál.

Ivány István



Város és Vidéke Célalap-közgyűlés

Az idei őszi Város és Vidéke Célalapok közgyűlése a Magyar Kultúra Alapítvány székházában került megrendezésre 2008. november 16-án. A közgyűlésen 20 célalap képviselői vettek részt. A Rákóczi Szövetséget Halzl József elnök, Lukács Ferenc pénzügyi titkár és Csáky Csongor, míg a Csehországi és Szlovákiai Magyar Kultúráért Alapítványt Kiss Péter titkár képviselték. A közgyűlés az előre megfűzött napirendi pontok szerint zajlott.

Halzl József ünnepi köszöntője után Gabri Rudolf a célalapokat ernyőszervezetként összefűző Szülőföldön Magyar Társulás elnöke beszámolt a Társulás elmúlt évi tevékenységéről és ismertette jövőbeli elképzeléseit. Emondta, hogy a Társulás küldetéséből kifolyólag a Rákóczi Szövetséggel együttműködve igyekszik a beiratkozási programot, mint a felvidéki magyarság egyik legfontosabb stratégiai feladatát támogatni. Ehhez a jövőben is igyekszik minden támogatást megadni, mint például a Szlovákiában civilszervezetek számára felajánlható adó 2%-ok fogadása, pályázatírás, kétnyelvűség népszerűsítése és használatának kezdeményezése.

Őt követően Csáky Csongor, a Szövetség munkatársa ismertette röviden a Rákóczi Szövet-

ség idei ifjúsági rendezvényeit, az ifjúsági szervezetéptés idejének eredményeit.

A Csehországi és Szlovákiai Magyar Kultúráért Alapítvány 2008. évi tevékenységéről Kiss Péter titkár számolt be, ismertetve azokat a legfontosabb programokat, amelyek az Alapítvány tevékenységét az idei évben jellemezték, úgy mint a Jedlik Ányos pályázati program, a Bessey-Tacárik ösztöndíjprogram, a Nyitrai megrendezett szakmai konferencia. E mellett természetesen az Alapítvány is részt vállalt a felvidéki beiratkozási program előkészítésében és lebonyolításában.

Halzl József röviden ismertette a tavalyi felvidéki övodás beiratkozási programot és annak részét képező karácsonyi ajándékozást akciót. Az övodás beiratkozási kapcsán a közgyűlés a karácsonyi ajándékozást akció tavalyhoz hasonló megvalósítása mellett döntött. A döntés értelmében a célalapok vezetői vállalták, hogy november 25-ig létszámadatokkal szolgáltatnak a központi iroda felé. Döntés született arról is, hogy az adatszolgáltatás két gyermekcsoport létszámára terjed ki, a jövőre iskolaköteles és magyarul beszélő övodásokra, valamint minden egyéb magyarul beszélő övodás korú gyermekre. Idén is több támogató

bevonásával valósul majd meg a program. Edélig ígéretek szerint a Héra Alapítvány és az Apáczai Kiadó vállalt támogatást, valamint pályázati támogatások is rendelkezésre állnak.

Kiss Péter ezt követően beszámolt a felvidéki beiratkozási program részét képező oktatás-nevelési támogatási akció 2008. évi megvalósulásáról (a program megvalósulásáról és eredményeiről a Hírnyelven külön cikk foglalkozik részletesen). A közgyűlés egybenhangosan állást foglalt az oktatás-nevelési támogatás teljes tanulmányi időszakra történő kiterjesztése mellett, aminek a kedvezménytörvény alapján rendelkezésre álló források részleges átcsoportosítására van szükség.

A Rákóczi Szövetség jelenlévő képviselői a beiratkozási program anyagi támogatásához kárték a célalapok segítségét. A 2%-ok gyűltésében óriási kilhasználatlan lehetőségek kínálkoznak, amit még ez idáig a felvidéki szervezetek alacsony hatékonysággal használtak ki. Kérte a célalapokat, hogy a helyi viszonyokat figyelembe véve regisztrálják szervezetüket a felajánlások fogadására. A forrásgyűlés következő formája a magyarországi 1%-os felajánlások népszerűsítése lehetne, amiben szintén a célalapok és felvidéki partnerszervezetek magyarországi kapcsolatait kihasználva lehetne eredményeket elérni.

Kiss Péter

Beszámoló a Rákóczi Klub 2008. november 5-i klubnapjáról

Ezen a novemberi első szerdán folytatódott az immár hagyományos „bemutatók...” sorozatunk, amelynek most Párkány volt a vendége.

Martényi Árpád, a Klub vezetője üdvözölte a Magyarok Háza Bartók-teremtő meptől mintegy 50 fős hallgatóságát. A klubnapon jelen volt Halzl József elnök, Kun Ferenc alelnök és Lukács Ferenc pénzügyi titkár is. A Klub vezetője bevezetésül beszámolt a Szövetség híreiről: a tatabányai Esterházy-szobor avatásáról, az október 21-23. között zajlott ünnepségekről és a Glória Victis történelmi vetélkedőről – amelyeken közel 1.000 határon túli magyar fiatal vett részt a Rákóczi Szövetség szervezésében –, a beiratkozási programról, amelynek keretében 1925 kisdíjak magyar iskolában történő iszkolakezdesét segítjük közel 20 millió forinttal. Szólt a szlovák-magyar kapcsolatok elmérgesítő jelenségeiről is.

Az összejövetel aktuális témájához közelítő emlékeztetőt arra, hogy talán két hete, hogy a Párkányi-csata emlékére Sobieski János-szobrot avattak Párkányban. Ezután bemutatta a kácsi, de lelkes párkányi delegációt: Himmler Györgyöt, a helyi magyar gimnázium történelemtanárait, városi önkormányzat képviselőit, a Párkány és Vidéke Célalap elnökét, Uzsák Éva magyartanárát, valamint Szelezcki Mónika és Barna Gergely diákokat. Himmler György örömet fejezte ki, hogy a tőlük csak 50 km-re lévő Budapesten léphetnek fel, majd igen érdekes beszámolót adott a település múltjáról, jelenéről és remélt jövőjéről. Az előadást diákokkal részletekkel tették még szívesebbé. A beszámoló után a klubtagok tettek fel kérdéseket, a magyar iskolák helyzetéről, a Mária Valéria híd jelentette közlekedési kapcsolatokról, a munkalehetőségekről és az esztergomi történelmi kapcsolatokról. A kellemes hangulatú beszélgetés végén a klubtagság ajándékokkal köszöntötte meg a bemutatózást.

Az összejövetel szeretet-vendégséggel ért véget, ahol a vendégek jóvoltából a résztvevők megköszönhették a jó párkány-környéki borokat is.

Martényi Árpád

VIII. Cultura Nostra történelmi verseny

A pannonhalmi Bencés Főpátság és a Rákóczi Szövetség nyolcadik alkalommal hirdette meg idein, Cultura Nostra elnevezésű történelmi versenyt. „Megölülési törekvések a megszárt Magyarországon – Magyarország művelődéstörténete 1526-1635 között” címmel.

Ellentétben a korábbi évekkel, a történelmi verseny nem két, hanem három fordulóból áll. Az első forduló feladatlapját december 4-én délután 14 órától tölthették le az internetről az induló háromfős középiskolási csapatok, majd két órájuk állt rendelkezésre, hogy kitöltésük, és elektronikusán visszaküldjék.

A versenyre összesen 220 csapat jelentkezett (Magyarországról 175, Délvidékről 1, Felvidékről 17, Kárpátaljáról 3, Erdélyből 24), közülük 201 vett részt az első fordulón. Az első fordulónban kevesebb, mint ötven pontot szerzett 22 csapat nem jutott tovább.

A második, regionális forduló feladatlapját a Kárpát-medence különböző városaiban készítik el a résztvevők 2009. február 10-én. A szóbeli döntő a Tibanyi Apátságban 2009. április 4-5-én kerül megrendezésre, melyre a legjobb teljesítményt elért 10 csapat kap meghívást.

Kiss Péter

Beszámoló az Esterházy-kiállítás megnyitó ünnepségéről

A szlovákiai magyar képzőművészek 2007-es Esterházy-emlékére készített műveiből a Pozsonyi Magyar Galéria és a Szövetség a Közös Célokért Polgári Társulás szervezett kiállítást, amelyet ez év nyarán mutattak be Pozsonyban, a Csarnokok székházában. Ezt a kiállítást hoztuk el később Budapestre, ahol a Magyar Kultúráért Alapítvány jóvoltából a várbeli székház galériáján került bemutatásra.

A megnyitót 2008. december 8-án tartottuk. A rendezők és szervezők hívására igen sokan jöttek el, zsűfólasít megelt a terem.

Az estet Badacsonyví Jldikó, az Alapítvány rendezvényszervezője nyitotta meg, majd Martényi Árpád üdvözölte a vendégeket. Az akadályoztatása miatt távolmaradt Bárdos Gyula Esterházyt méltató beszédét Szabó Tibor olvasta fel. Halzl József, a Rákóczi Szövetség elnöke Esterházy szellemiségének ápolásáról és mai megvalósításáról szólt. A kiállítás anyagát Kallta Gábor művészeti vezető mutatta be.

Kétféle színfoltja volt a tartalmas és változatos megnyitónak a Székesfehérvárrt Művészokról felépése; előadóművészek verssel és zenével tették színessé az ünnepséget, Simon M. Veronika, a Kör vezetője pedig hat, képzőművészek által készített, és Esterházyról szóló képet adott át Kallta Gábornak, azaz a Pozsonyi Magyar Galériának.

A megnyitó után, ahhoz kapcsolódva és a fogadás idejét feltaszálva a rimaszombati alko-

tópáros, Vörös Attila és fia mutatták be Esterházyról szóló dokumentumfilmjüket, amely nagy sikert aratott.

Martényi Árpád

Szobor Esterháznak

A tatabányai Védőgyűlés és Nemzetörvény kezdeményezéséből 2008. október 5-én Tatabányán a béke-parkban felállították gróf Esterházy János szobrát. Az emlékmű a házárt való helytállásáért, az üldözöttek megsegítéséért méltó emléket állít a felvidéki magyar politikai örökségének állít emléket. Kapukövek a megápiszbe formált szobor látható.



A Rákócziak vándorlásai Párizsban és környékén

Az európai politika vagy a sors szeszélye következtében a Rákóczi fejedelmi család öt utolsó tagja egymás után, kivétel nélkül megfordult Párizsban a XVIII. században. Márman ott is haltak meg, és lettek eltemetve. Tehát, ha a francia fővárosban és környékén ballagunk, feltétlenül találkozunk egyikük-másikuk emlékével.

Ami II. Rákóczi Ferencet illeti, az ő emléket hat különböző helyen eleveníthetjük fel. Elsősorban a Saint Honoré utca 269. szám alatt Nagyboldogasszony templomnál. 1713. január 28-án, mikor először Párizsba érkezett, Luxemburg hercege, Normandia kormányzója és királyi helytartója, kinek a vendége volt, rendelkezésére bocsátotta párizsi palotáját. A palota később eltűnt, de a kápolnája mindmáig megmaradt; ez most a párizsi lengyelek plébániatemploma. A XVIII. század elején fenséges építménynek számított, fényűzően berendezve, és egy nagy parkkal kiegészítve, mely a mai Madeleine templomig terjedt. A Nagyboldogasszony nevére felszentelt kápolnája, szokatlan módon közös volt a palota melletti ferences apácák zárdájával. Ezért amikor 1719-ben Luxemburg hercege eladta – a parkjával együtt – a palotát, a templomot az apácáknak adta ajándékba. Egy évre rá az új tulajdonos, egy Guillaume Leduc nevű építész leromboltatta a palotát, és egy új utcát nyitott, mely Luxemburg nevet kapta (ma Cambon jogtudós nevet viseli).

II. Rákóczi Ferenc három bétű, orbáncos bal lába gyögyülésig maradt a herceg palotájában, legtöbbször fekvő, mert járni alig tudott. Február 18-án Chaillot-ba távozott, mely akkoriban egy kis falu volt Párizstól nyugatra, mezők és veteményes kertek közepette.

Chaillot-i házat egy dívaos, felkapott fogorvosostól bérelte, aki mesterségéből meggazdagodott. A Chaillot utca 21. számánál nyílt a kapuj. Dél homlokzatával szemben a hegy oldalán egy szép, lépcsőzetes kert terült el. Eszakon a mai Champs Elysées útjg fekvő egy nagy francia kertje, geometrikus formájú, gyepvel fedett teraszokkal. Rákóczi úgy kezdett itt berendezkedni, mintha az lett volna a végleges szállása, ellenben érkezése után három nappal a ház a lángok martaléka lett. Új bérője kis híján bennégett a konyhában.

1713. március 9-én átköltözött Innen a délre fekvő Assy faluba, a boulogne-i erdőhöz közel. Ott egy Orceau nevű királyi tanácsostól kölcsönkapta annak vidéki palotáját. Az épület a mai Raynouard és Vignes utcák kereszteződésénél fekvő a domb csúcán, ahonnan szép látkép tárult a Szajna és Auteuil faluja felé. A ház és a folyó között gyümölcsös és zöldes kert volt, a ház mögött is, egészen a mai Assomption utcáig.

Ezt a házat szerette a fejedelem, jól érezte magát benne. Ellenben gyakran kellett Versailles-ba utaznia a királyi udvarhoz, vagy a Marly-i kastélyba, ahol a Napkirály személyes vendége volt. Ezenkívül sokszor ment vadászni Rambouillet-be, Toulouse grófia vagy ennek tosvére Maine hercege (a király törvényesnek ellsmert fátya) társaságában, akik mindig ösztönöztek rokonszenveztek a száműzött erélyi főúrral, és sürdnt találkoztak vele.

Az Orceau házban összesen tíz hónapig tartózkodott. Szathmári Ádám naplója szerint Rákóczi Passyt 1714. január első napjában hagyta el, miután bérbbe vett egy másik házat

Clagnyban, Versailles mellett, hogy közelebb legyen az udvarhoz. Sajnos hasonlóan az előzőekhez, a Clagny-i ház is eltűnt már; Clagny azóta Versailles városának egyik negyedévé vált.

Köztudott, hogy XIV. Lajos halála után Rákóczi még egy házat vett bérbbe Grosbolsban, a kalmaludi remeték kolostora mellett, Párizstól délkelet felé húsz kilométerre. Egyre gyakrabban menekült oda, távol az udvartól és cselszövéstől, távol Orleans-i Fülöpötől, a Régenstől, akik ki nem állhatott. Mivel hajlott az elmékedésre, ott elmélyült, a világot elzárkózott életet élt, imádkozott, vallásos műveket írt latin és francia nyelven. 1716 áprillistól 1717 augusztusáig tartózkodott ott. Eltűnt már a kamalduli kolostor; Rákóczi háza is, de az emléke megmaradt, mert található ott egy Rákóczi-emlékoszlop, egy Rákóczi utca, meg egy Rákóczi tér is.

A nagy fejedelem nevéhez fűződik még egy párizsi ház, a Malaquais rakparton lévő Hotel du Perron, mely „Hotel de Transylvanie” néven lett ismertese. Titkára, Brenner Domokos, egy kártyabarlangot nyitott benne.

Ami Sarolta-Amáliát, Rákóczi Ferenc feleségét illeti, férje Törökországba utazása után négy évvel, Lengyelországból jövet, 1721. október 6-án váratlanul megérkezett Párizsba. A 42 éves fejedelemasszony nem volt az erényesség mintaképe; állítólag könnyű volt levenni a lábáról. Lengyelországban már elvesztette a becsületét, annyit szeretőt hoztak hírbbe vele. Maga mellett tartott egy igen csinos fiatal gyóntatópópát valamint egy hivatalos udvarfőt, Schliessen grófát, egy igen dalás termető lovat, aki mindenholv elkísérte.

Nem lehet tudni, vajon véletlenül vagy szánt szándékkal, mindenesetre úgy adódott, hogy abban a szállodába szállt meg, amely éppen a Hotel de Transylvanie mellett volt a Malaquais rakparton. Igaz, abban az időben a Hotel de Hollande-t Párizs legjobb szállodájának tartották. Ez a nagy ház, mely ma is áll, előzőleg a spanyol, majd az angol, később a svéd nagykövet rezidenciája volt.

Nem tudnánk semmit a párizsi tartózkodásáról, ha a Régens édesanyja, özvegy Orleans-i hercegné – aki, a párizsi választófejedelem leánya lévén rokonságnak állt vele – nem levelezett volna sürdnt családjával. Amennyiben szabad hitelt adni a leveleiben található Sarolta-Amáliáról szóló pletykának, értesülünk például arról, hogy a fejedelemasszony jlesztőben kövér volt, „mintha vízkóros lenne” – írja a hercegné –, és hogy egészsége annyira megrendült, hogy Párizsba jött híres orvosoktól tanácsot, illetve gyógyulást kérni. Valóban, nincs még egy hónapja, hogy megérkezett, és november 6-án már – amikor éppen az Orleans-i hercegné vendége volt Saint-Cloud-i kastélyában – lázrohamot kapott, ráta a hideg, olyan rosszul lett, hogy úgy érezte, elfött az utolsó órája. Néhány napon belül meggyógyult, aztán megint agynak dőlt, és újra meggyógyult.

Mindenesetre arról meggyőződött, hogy ilyen egészségi állapotban nem ajánlatos szállodában lakni. Kerestett magának egy zárdát, ahol Schliessen gróf nélkülözhetetlen társaságban, csendben és olesón élhetett volna, hiszen nagyon élszegényedett. Férje vagyonát Brenner Domokos, a fejedelem „pénzügyimi-



II. Rákóczi Ferenc

nisztere” elveszítette a tőzsdén, aminek következtében szeptember 25-én öngyilkos lett.

Két és fél hónapig a Hotel de Hollande-ban időzött, mindaddig, míg megfelelő helyet nem talált, ahol békés elvonultságban élhetne volna öreg éveit. Végül a Cherche-Midi zárdát választotta, melyet abban az időben Chasse-Midi-nak hívtak. A zárdá szintén eltűnt, de a nevét egy utca öröklte meg. Nagy épülettömbből volt szó, melyet 1792-ben az állam elkobozott, és 1796-ban eladott. Semmi nyoma nem maradt.

Sarolta-Amália alig két hónapig tartózkodott a zárdában. 1722. február 18-án hirtelen meghalt, valószínűleg szívszélhűtésben. Két napra rá a zárdá kápolnájában temették el. Mivel elhúzódott a nagyvilágtól, halála nem kellett feltűnést, már csak azért sem, mert éppen akkor nagy ünnepélyek és mulatságok voltak Párizsban a fiatal király eljegyzése miatt. A forradalom alatt a fejedelemasszony sírját vandálok földültek; most talán az Assas utca alatt lehet a helye.

Rákóczi Ferenc idősebbik fia, József, munkácsi herceg csak egy évig élt Párizsban, 1735-től 1736 végéig. Feleségül vett egy francia nemes klsasszonyt, de mindjárt esküvője után Törökországba ment. Ott, Csernavodában halt meg, 1738 november 10-én. Tidjuk, hogy tiszti rangot kapott a francia hadseregben és azt is, hogy néha Versailles-ban is megfordult. Tidjuk, hogy Clagny-ban lakott, alighanem ugyanabban a házban, mint az apja.

György öccséről, a makovici hercegről alig tudunk többet. La Chapelle-be vonult vissza felesége birtokán, és ott inkognitóban élt, lengyel álnév alatt bujkált. A La Chapelle temploma mögötti temetőben temették el. Azóta a sírja eltűnt.

A Rákóczi család ötödik, és egyben legutolsó tagja, József egyetlen leánya vizitációs apáca lett. A ma is létező Sainte Marie-des-Anges templom kriptájában lett elföldelve.

A sok forradalom és történelmi forduló dacára, valamint a három évszázadnyi távolság ellenére, a Rákócziak emlékét még mindig több helyen is fel lehet látni Párizsban és környékén járva.

Bernard Le Calloc'h



Des Alleurs márki, XIV. Lajos küldötte Rákóczihoz

1703-ban teljes erővel folyik a spanyol örökösödési háború. Franciaország szorult helyzetbe kerül. Torcy márki, XIV. Lajos külügyminisztere szövetségeket keres.

1703. június 15-én megkezdődik a magyar szabadságharc. Szeptember 26-án II. Rákóczi Ferenc már azt írhatja a francia királynak, hogy egészen a Dunáig hatalmába kerítette az országot. A kuruc felkelés miatt a császár kénytelen visszahívni csapatait a nyugati frontról, Franciaország helyzete javul. Nincs kétség, a magyarokot segíteni kell. Azt írja Torcy egy hosszú memorandumban királynak: Franciaország nyilvánvaló érdeke pénzrel támogatni a magyar felkelőket. Ugyanakkor azt is javasolja, hogy a király küldjön rendkívüli követet Rákóczihoz, így jobban lehetne tudni, mi célra tör a felkelés, mire van különösen szüksége, mit tehet a közös ellenség ellen.

1703 novemberében XIV. Lajos tizezer tallért bocsát Rákóczi rendelkezésére a kuruc hadsereg felszerelésére. 1704. április 1-én a király magához hívja Versailles-ban Des Alleurs márkit, a Szent Lajos rend parancsnokát, tábornagyot. Utasítást ad e kőrűnő katonának, aki már több kényes diplomáciai kiküldetést teljesített, hogy menjen „Ragossy” herceghez ideiglenes ügyvivőként – tehát egyelőre követi rang nélkül –, majd számoljon be első látogatásáról, illetve arról, mekkora összegre lenne szükség az „előgedetlenek” mozgalmának végleges sikeréhez.

Des Alleurs azonnal elindul Nápolyba, majd onnan Albániába. Durazzónál száll partra, és a Balkán-félszigeten keresztül, átruhában, kalandos

Rákóczi minél előbb koronáztatja magát magyar királlyá. Akkor már nem egy „lázázó” lenne, hanem valódi államfő. Ezenkívül, ha királlyá kiáltják ki a magyar rendek, kellő alakban kiáltott, hivatalos egyezményt tudna kötni vele.

Egyelőre Des Alleurs legfontosabb kötelessége megakasztani a bécsi udvar akciót Magyarországra területén, tehát elegendő összeget és fegyvert nyújtani a felkelőknek, hogy a kuruc hadsereget harcra kész állapotba lehessen helyezni. Ugyanakkor a konstaninápolyi nagykövettel összedolgozva felülfeltét meg kell akadályoznia egy esetleges török fegyveres beavatkozást, mert az fenekesül felforgatná az európai diplomácia sakkézből. Ezért kell neki állandó kapcsolatot tartani Ferriol gróffal a Portánál, és Bonnac márkkal Danziban.

De ki is volt tulajdonképpen Des Alleurs?

Pierre Puchot, marquis des Alleurs Rouen-ban született 1643-ban egy ősi normandiai családban. Pályáját – mint máltai lovag – Kréta szigetén kezdte. 1672-ben részt vett a hollandiai hadműveletekben, és ettől kezdve húsz éven át megállás nélkül harcolt a spanyolok ellen Észak-Franciaországban, Flandriában, Lotaringiában, Franche-Comté-ban. Többször meg is sebesült. Később Németországban tábornoki rangban vezérkari főnökként szolgált. 1692-ben Honfleur katonai parancsnoka lett Normandiában, közel családjához.

Öt évre rá ideiglenesen elhagyta a hadsereget, amikor a király rendkívüli követő nevezte ki a brandenburgi, majd 1701-ben a kölni választófejedelem udvarába. Hazatérte után hadosztályparancsnok lett, és mielőtt Rákóczi mellett működött, hadtestparancsnokká léptették elő kőrűnő és hűségese szolgálóinak elismerésül. Ennek megfelelően igen tapasztalt ember volt úgy a hadi, mint a külügyi kérdésekben.

Első beszélgetés után bevallja a királynak, hogy Rákóczi Ferenc mély benyomást gyakorolt rá. Ugy tartja, hogy feltétlenül támogatni kell őt, mert érdemes rá. Erre XIV. Lajos 50.000 frankot és több jól kiképzett tiszte bocsát rendelkezésére. Helyesli a szécsényi (1705), de elutasítja az óndói (1707) országgyűlés döntését, amely szerint a rendek I. József császárt magyar királyságtól megfosztják és elszakadnak Ausztriától, mert az abszolút monarchia híve; fáj neki, hogy a Napkirály trónfosztókkal szövetkezik.

Amikor 1706-ban a felkelők Rabutin, Erdély császári katonai parancsnokát visszavonulásra kényszerítik, a helyzet viszonylag kedvező. Remény van arra, hogy Magyarország, Franciaország tartós támogatásával, elnyerheti függetlenségét.

Ellenben Des Alleurs, aki éles tekintetű és jó megfigyelő, leleplezi a kuruc vezetéség huzakodását, a hadsereg fogyatékosságát, a véget nem érő meghasonlást a tábornokok között. Észreveszi, hogy ropant sok a szökevény, és hogy az erődítmények nincsenek korszerűsítve, még rendszeren karbantartva sincsenek. Elítéli a szákmányolásból élő csapatokat, a tisztek durvaságát. Különösen utálja Vak Botyánt kegyetlensége miatt. Ki nem állhatja azt a hős, de borzasztóan goromba kardcsörtét. Az évek során egyre jobban érzi, hogy kudarcra lesz kárhoztatva a szabadságharc, ha Rákóczi nem áll fel reguláris csapatokat, ha nem vet véget a belső harcoknak, az állandó versengésnek.

A kuruc vezérek nem szeretik a francia kiküldöttet. Kelteltlenül fogadták, hisz köztük alig akad egy-kettő, aki tud franciául. Mogorvának találják. Ez a diplomata, aki katonatiszt is egyben, józanul gondolkodik. Hidegvérrel mérlegeli a körülményeket és sajnálja a francia pénz pazarlását. Ber-

csényi nagyvonalas sem tetszik neki, és bizalmatlanul viselkedik vele szemben. Noha ő is nemes, meghozza márki, lenézi a magyar nemeseket, akik szerinte csak kiváltságaikért hajlandók harcolni.

Rákóczi igyekszik tisztázni magát Des Alleurs szemrehányásai alól, és enyhíteni a francia tisztek lesújtó kritikáját, de mentegetőzése hibáival, mert az ügyvéd, aki a valószínűleg megfelelően látja a dolgokat, rendszeresen értesíti kormányát a katonai, gazdasági helyzet súlyosbodásáról és a felkelők lelkiállapotának változásáról, ami nem is a császári erők támadásai következtében, hanem a kuruc táborban szított viszályok miatt romlik.

Szerinte főleg Brenner Domokos követése Rómába, magyarizáhatatlan Forgács Simon kegyvesztettsége, gyandó Károly Sándor nagyszalásága, veszélyes Borcsényi féltelen törtételese, undorító Botyán János emberetlen durvasága. Nem érti a magyar erkölcsöket. A Turóc megyei követek lemeszárítása az óndói diéta alatt – amiért azok kiegyezést akartak keresni a bécsi udvarral – borzadályal tölti el. Megállapítja, hogy ott, ahol



Vak Botyán tábornok gúnyképe

francia tisztek a náluk szokásos szigorú fegyelmet tartják, sokkal több eredményt érnek el, mint a kurucok hősiése, de rendezetlen ruhával, melyeket teljes összevisszaságban lntéznak a császári hadsereg ellen. Esztergom ostrománál gyors sikert értek el, mert az ostromló kuruc sereg parancsnoka egy jól kiképzett francia hadmérnök, Vauban tanítványa volt.

El kell ismerni, hogy Des Alleurs voltaképpen sokban nem ért egyet a kurucokkal. Rákóczi tervét Max-Emmanuel báor fejedelem magyar királlyá kiáltását illetően csalá reménynek minősíti. Zokon veszi Rákóczi Nagy Péter orosz cárhoz való közeledését; nem látja, miért iparkodik az erdélyi fejedelem, nem óvza többé a franciák segítségében, szélesebb szövetséget kötni. Ő inkább azt látja, hogy Rákóczi hiú ábrándokkal kecsegteti magát, főleg amikor értesül arról, hogy Nagy Péter felajánlotta neki a lengyel koronát, holott a franciák és a svédek jelöltje Lesczinszki Szaniszló volt.

Mindez arra az eredményre vezet, hogy Des Alleurs sugalmazására a francia kormány a pénzheli támogatást egyelőre megszünteti. Ilyen kevés körülmények között Des Alleurs ugyanazon a véleményen van, mint Torcy: az óndói diéta következtében hivatalosan el kell ismerni, hogy Rákóczi Erdély uralkodó fejedelme, de nincs szükség egy államszerződésre egy ennyire megbízhatatlan partnerrel, tehát egyelőre a tényleges szövetséget tanácsos elhalasztani. Az ekkor már erősen meggyengült kuruc felkelés a franciák számára nem fontos. Franciaország csak azt hajlandó megígérni, hogy az elkövetkező bekezdőgyűlések alkalmával pártolni fogja a magyar „előgedetlenek” ügyét.

Később a magyar törtnészek azzal vádolták a francia ügyvivőt, hogy üres ígéretekkel telt, és

állokul törbe csalta Rákóczi. Állítólag ezért hívta haza Torcy 1710. elején. De ez nem így van. Des Alleurs köcségtelenül nem kedvelte a kuruc vezetőket – Rákóczi kivételével –, és nem tudott velük összebarátkozni. Nem is próbálta, mert valóban mogorva természetű ember volt, és egyébként sem ez volt a feladata. Sajnos be kellett látnia, hogy az évek szétmarják a magyar szabadságharcot, mint a rozsda a vasat. A szegény parasztság sokat szenvedett, és nemcsak az ellenség miatt, hanem egyes kuruc csapatok miatt is, melyek valóságos fosztogató bandákka váltak. Ezért ráunt a háborúra, és a velejáró pusztulásra. Évről évre egyre több katona szökött meg a hadseregből, egyre több tiszt szökött át a császárlakhoz. Rádásul a pestis nagy pusztításokat vitt végbe a felvidéken.

Alig egy éve, hogy Des Alleurs elhagyta Magyarországot, amikor könyörtelenül bekövetkezett az, amit jelentésében megjósolt. Károlyi Rákóczi tudta nélkül aláírja a szegényfűves szatmári békét. Ugyanakkor Rákóczi párizsi követe, bár Kőkényes László a versailles-i udvartól kapott 200.000 frankos támogatást elikkasztja, mielőtt átért a ellenséghez, és egyben Rákóczi gyémántjait is zsebre vágja!

Requiescat in pace gentis Hungaricae vulnere. Visszatérése után Des Alleurs nagykövet lett Konstaninápolyban. Párizsban halt meg 1725. április 25-én. Végre delelezte értelmében szive a konstaninápolyi katolikus bazilika oltárában polad.

Bernard Le Calloc'h

Emile Pillias, II. Rákóczi Ferenc francia kutatója

Lille-en-tül, Észak felől, a délnyugatról jövő lys és a délről érkező Deule folyók képezik a francia-belga határt. Összeolvadásuk mellett Warneton Nyugat-Flandria belga tartomány utolsó városa a francia határ előtt. A közelben egy Het Hutje (flamandul) vagy La hutte (franciául) nevű tanya áll az út szélén. Békéitőben ott csempészek bujkáltak. A második világháború idején, 1940. május 10-én a német hadsereg betört Belgiumba. A francia alakulatok átlettek a határt, hogy a készületlen belga hadsereg segítségére siessenek, de olyan erős volt a német páncélosok támadása, olyan gyorsan nyomultak előre, hogy elvették a belga hadsereg visszavonulásának útját, és a kormány kénytelen volt fegyverszünetet kötni a betolakodókkal. Már Warneton környékén, a francia határnál voltak a németek, amikor az előőrson lévő, harmincegy éves Emile Pillias tartalékos francia katonatiszt május 27-én hősi halált halt.

Ki volt Emile Pillias? A francia Nemzeti Könyvtár tisztviselője, aki a nyomtatvány osztályon dolgozott. Párizsban született 1905. december 24-én. Már a gimnáziumi éveit alig igen nagy érdeklődést mutatott a történelem iránt. Középsőiskolai tanulmányai után beiratkozott a párizsi egyetemre, ahol jogot és történelmet tanult, jogi és bölcsész tudományi licenclátást szerzett. Együttal az államtudományok főiskolájára is járt, ahol egy harmadik diplomát szerzett, úgyhogy 1930-ban, mielőtt a Nemzeti Könyvtár szolgálatába szegődött, már felszólított történelem volt. A könyvtárosi munka igen csak nyerve volt, rengeteg lebecsülést hagyott a történelmi kutatásra. Nem is tudott volna kedvezőbb helyről és légkörről álmodni, hiszen köznél volt minden lehetséges forrás és dokumentáció: könyvek, kéziratok, levelek, térképek, metszetek, folyóiratok, fényképek.

Ez idő tájt megismerkedett Dr. Molnos Lipóttal, aki néhány év óta, szűkös körülmények között, de a legnagyobb odaadással iparkodott minisztere, gróf Klebelsberg Kunó nagy tervét megvalósítani, és egy magyar kulturális központot létesíteni a francia fővárosban. Ezen ismeretségén keresztül kezdett Pillias II. Rákóczi Ferenc élet-története, kivált franciaországi bujdosó ével írást érdeklődni. 1932-ben hozzáfogott az erdélyi fejedelem francia tartózkodásával kapcsolatos kutatásához. Sokat nyomozott a Nemzeti Könyvtár nyomtatott és íratári anyagában. Rákóczi egyik fő tartózkodási helyére is többször elment, Yverres-be, oda, ahol valamikor a kamalduli remeték elzárkózva a világtól imádkoztak, kertészkedtek és a leg-egyszerűbb körülmények között éltek.

Vizsgálata során különösen izgatta a kérdést, vajon holva lett azon arányuna, amely Rákóczi Ferenc szívét tartalmazta, és amelyet a fejedelem végrendelete értelmében Rodostóból 1735-ben elhoztak Grosbois-ba. Az egykori kamalduli kolostor időközben mindenesetűl eltűnt, földig rombolták. Ez nagyon megnövekedte a kutatómunkát, mert sokáig nem is lehetett pontosan megállapítani, hol volt a szerzetesek temetője. Azt tudjuk a rendfőnök, Macaire Pen aya utasítására kőbe vésett felirat alapján, hogy nem a kolostor kápolnájában, hanem a temető közepén álló kereszt alján ásták el az urnát. Régi térképek és dokumentumok segítségével Emile Pilliasnak sikerült a temető földrajzi elhelyezését elég jól körülhatárolni, de semmi emléklárgyat nem talált.

Mindenestre szorgalmas kutatásairól beszámolt a „Revue des études hongroises” 1933. július-decemberi számában. Elmarta, hogy eredményt inkább klábrándokból, megfélelő kútfők hiányában csak néhány részletet tudott úgy-ahogy tisztázni, de azon reményt fejezte ki, hogy egyszer, talán végtelenül, az értékes ereklyére majd rábukkan valaki. Sajnos azóta sem teljesült e remény. Azon a helyen, ahol a kolostor állhatott, sok építkezés zajlott, de soha senki sem találta meg az urnát.

Ettől kezdve öt éven keresztül Pillias hat Rákóczi-ra vonatkozó tanulmányt közölt a francia nyelvű magyar folyóiratban. Ezzel új adatokkal, ismeretlennel vagy félreismert tényekkel, új szempontokkal és elemzésekkel is gazdagította a francia és a magyar történelmi irodalmat.

Az „Rákóczi szíve a grosbois-i kamalduliaknál” című cikke után a következő a folyóirat 1934. július-decemberi számában jelent meg „Kártyabarlang a Hotel de Transylvanie-ban” címmel. 1935 volt a legtermékenyebb éve. Ekkor három cikket adott a Revue des études hongroises-nak, úgy mint: „Franciaország és Rákóczi: XIV. Lajos beavatkozásának a valódi oka”, „II. Rákóczi Ferenc kladatján levelei Besenval bóróhoz, Franciaország danzigi követéhez”, valamint „Rákóczi titkos utasításai pénzügyminisztereknek, Brenner aynának”. Utolsó tanulmányát az 1936-37. évi számban adták ki „Párizs, a Rákócziak városa” címmel. Később mindezen tanulmányokat egy könyvben gyűjtötte össze, amely 1939 novemberében jelent meg, hat hónappal tragikus halála előtt, „Tanulmányok II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemről” címmel. Az előzőt nem kisebb jelentőségű, mint Szeleki Gyula írta.

1934-ben Pillias több hónapot töltött Magyarországon. Részt vett a debreceni nyári egyetemen. A magyar közönség elől igyekszett bővebb köznyitani, hogy XIV. Lajos nem hagyta cserben Rákóczi-t – mint ahogy általában gondolkodják, és amit szemre látnaknak neki. A király mindaddig támogatja pénzzel és más eszközökkel, amíg a szabadságharcnak nem lett vége. Szerinte nem fér hozzá kétség, hogy a francia király őszintén rokonszenvezett szerencsétlen szövetségessel, de maga is a kutyaszorítóba került, és kényserhelyzetben alá kellett írnia az urectbi-i békét. Visszatérve Párizsba, Emile Pillias nagy ünnepélyt rendezett a versailles-i kastélyban aóól az alkalomból, hogy a magyar kormány a Mátyóki Ádám által festett Rákóczi-porté másolatát ajándéckba adta a kastély igazgatójának. 1935. június 3-án, a kastély Herkulesről énevezett szalonjában egy emelvényen állította ki Mátyóki híres festményét, négysszáz meghívott vendég előtt. Gróf Khuen-Héderváry Károly magyar követ ünnepélyesen átadta a remekművet Huysmans szép-művészeti igazgatójának avégett, hogy ezentúl jelen legyen a világhírű kastély gyűjteményében a nagy magyar hazafi és szabadságharcos, aki XIV. Lajos hű szövetségese volt a spanyol örökösödési háborúban, akit francia földre érkezése után pártfogolt, és nagy megbecsüléttel fogadott versailles-i udvarában. Beszédében a követ nemcsak bemutatja a Rákóczi-mozgalom jelentőségét a magyar történelemben, hanem megkapó képet festett a fejedelem különleges egyéniségéről és személyiségéről. A beszédek után a Pillias és Molnos lipót együttműködésével összeállított zenés műsor következett XVII. századbeli francia szerzők műveivel, majd cimbalommal és tárogatóval kísért kuruc és régi magyar népdalokkal. A koncert főnyomtja Liszt Ferenc tizenötödik magyar rapszódója volt. Az ünnepély a Rákóczi-lindulóval fejeződött be, Hector Berlioz átiratában. Pillias és Molnos meg lehettek elégedve, hiszen a rákövetkező napokban többet írtak a francia hírlapok az erdélyi fejedelemről, mint bármikor korábban.

Ha nem tört volna ki a világháború, és ha Pillias nem lenne volna haladt a francia-belga határnál, bizonyosan sokat tudott volna még írni Rákóczi-ról, családjáról, bujdosótársairól; saját kutatásain során többször ráakadtam a nyomára. Például amikor a párizsi Vízitációs rendház levéltársában kutakodtam, a főnök és a levéltáros nővér felhívták a figyelmemet arra, hogy 1939-ben Emile Pillias felkereste a rendházat Rákóczi Ferenc Charlotte-Josephine nevű unokájával kapcsolatban, de már nem volt ideje ezirányú kutatását befejezni.

Hősi halála után a francia Nemzeti Könyvtár nem feledkezett szorgalmas, tudós tisztviselőjéről, 1941-42-ben kiállított rendezett emlékére. A főépítész aulájában művelt, kéziratot, levelet mutatva be, ezzel egyúttal Rákóczi Ferenc emlékeit is megelevenítve.

Bernard Le Calloc'h



Bercsényi Miklós arcsképe

és viszontagságos körülmények között ör Belgriádba. Egy hadmérnök és néhány magas rangú tiszt kísérik. Június elején Egerben találkozik Rákóczi-val.

Nem könnyű a feladata. Csak félhivatalos minőségben van jelen, mert XIV. Lajos álláspontja az, hogy követet csak szabályosan koronázott uralkodóhoz küldhet. Ezért aze kívánja, hogy



RÁKÓCZI SZÖVETSÉG

*Kérjük, adója 1%-ával
támogassa a határon túli
magyarság ügyét!
Felajánlását előre is köszönjük!*



*Adószám:
19719029-1-41*